O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI

Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1999 йил 23 октябрь, шанба • № 84 (11.167) • Эркин нархда сотилади

1999 йил 5 декабрь
Олий Мажлис ва маҳаллий Кенгашларга сайловлар куни

2000 йил 9 январь
Ўзбекистон Республикаси Президенти сайлови куни

МАМЛАКАТИМИЗ муҳим сиёсий-ижтимоий воқеалар арафасида турибди. Вилоятимиз шаҳар ва туманларида ҳам сайлолди тайёргарлик ишлари қизғин бормоқда. Хусусан, Янгийўл шаҳридаги 8-«Наврўз» сайлов округи одамлар билан ҳамиша гавжум. Бу ерда улар учун суҳбат давралари уюштирилмоқда, ҳуқуқшунослар иштирокида «Маслаҳат соатлари» ташкил этилмоқда. Тадбирлар қатнашчиларига бу йилги сайловларнинг аввалгиларидан фарқи, сайловчилар ҳуқуқлари, номзод қандай фазилатларга эга бўлиши лозимлиги ҳақида батафсил маълумотлар бериб борилмоқда.

СУРАТДА: округ сайлов комиссияси раиси Хидирали Илалов сайловчилар даврасида.

Даврон АҲМАД олган сурат.

ЕХҲТ ВАКИЛЛАРИ БИЛАН УЧРАШУВ

Шу кунларда мамлакатимизда Европада ҳавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти ЕХҲТ демократик институтлар ва инсон ҳуқуқлари бўйича бюросининг делегацияси меҳмон бўлиб турибди. Мадлен Строж-Уилкинс хоним раҳбарлигидаги «Эҳтиёжларни баҳолаш Миссияси» деб номланган бу мутахассислар гуруҳининг фаолияти Ўзбекистонда парламент ва Президент сайловларига тайёргарлик жараёни билан танишиш, бу тадбирларга ЕХҲТ кузатувчиларини юбориш имкониятларини ўрганишга қаратилган.

Мазкур делегация Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссиясига ташриф буюрди. Меҳмонлар билан учрашувда комиссия раиси Н. Комилов Ўзбекистонда сайловларга тайёргарлик жараёни ҳақида сўзлади. Олий Мажлис депутатлиги ва Президентликка сайлов бўлиб ўтадиган саналар белгиланганидан буён комиссия томонидан амалга оширилган ишлар билан таништирди.

Сайлов комиссиясининг биринчи галдаги вазифаси сайловларни ташкиллаштириш ва бу жараёнда сайлов тўғрисидаги қонунчиликка қай даражада риоя этилаётганини назорат қилиб боришдан иборат. Шуниси диққатга сазоворки, Ўзбекистонда бу вазифалар билан бир қаторда, сайловчиларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, уларни сайловга оид қонунлар, ўз ҳуқуқ ва эркинликлари билан яқиндан таништириш борасида ҳам кўплаб тадбирлар амалга оширилмоқда. Марказий Сайлов комиссиясининг бевосита раҳнамолигида барча номзодлар учун тенг шароит яратилмоқда. Шунингдек, Марказий сайлов комиссиясининг матбуот маркази тузилиб, бу ишга маҳаллий ва хорижий оммавий ахборот воситалари ҳам кенг жалб этилаётир. Олий Мажлис депутатлигига сиёсий партиялар ҳамда маҳаллий ҳокимиятлар томонидан илгари сурилган номзодлар билан бирга, ташаббус гуруҳлари илгари сурган номзодлар ҳам рўйхатга олинмоқда. Бугунга келиб, 26дан зиёд ана шундай гуруҳ расман рўйхатдан ўтган, жараён эса ҳали давом этяпти.

Учрашувда меҳмонлар Марказий сайлов комиссиясининг фаолиятига юқори баҳо берди. Айтиш жоизки, бу биринчи эътироф эмас. ЕХҲТ раҳбарияти Марказий сайлов комиссияси билан илгариги мулоқотлар чоғида, шунингдек, ўзаро ёзишмаларда Ўзбекистонда сайловларга ҳозирлик кўриш жараёнининг боришидан мамнуният изҳор этган.

Мулоқот чоғида ЕХҲТ делегацияси аъзолари ўзларини қизиқтирган масалалар юзасидан атрофлича маълумот олди, томонлар ўзаро алоқаларни янада ривожлантириш борасида фикр алмашди.

(ЎзА).

ЖАЛОЛИДДИН МАНГУБЕРДИ — ВАТАН ФИДОЙИСИ

Мирзо Улуғбек номидаги Тошкент давлат университети қошидаги олий педагогика институтида ватан озодлиги учун толмас курашчи Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллигига бағишланган илмий-услубий семинар бўлиб ўтди. «Жалолиддин Мангуберди — Ватан фидойиси» деб номланган мазкур тадбирда республикамиз олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилари иштирок этди.

Семинарда мамлакатимиздаги етакчи тарихчи олим ва мутахассисларнинг «Араб муаллифлари Хоразм ва Жалолиддин Мангуберди ҳақида», «Жалолиддин Мангуберди — миллат ва давлат фидойиси», «Кубровия тариқати ва Жалолиддин Мангуберди» каби мавзулардаги маърузалари тингланди.

(ЎзА).

ТЕЗКОР ГУРУҲ ХАБАР ҚИЛАДИ

• 21 СЕНТЯБРЬ куни вилоятда жами 5586 тонна пахта тайёрланди. Бу йиллик режага нисбатан 1,70 фоизни ташкил этади. Шу кунгача тайёрланган жами пахта эса 92,63 фоизга етди.

• ШУ КУНИ 204та, жумладан, 92та «Кейс» ва 112та маҳаллий русумли терим машиналари далага чиқарилди. Ҳар бир машинада ўртача 3,8 тоннадан пахта терилди.

• ҚЎЛ ТЕРИМИДА 156 минг 137 киши иштирок этиб, уларнинг ҳар бири хирмонга 30,8 килограммдан пахта териб тўкди.

• БЎКА ТУМАНИ пахтакорлари йиллик режанинг 2,10 фоизи миқдорида пахта топшириб, кунлик суръатда энг юқори натижага эришдилар.

ПСКЕНТНИНГ КАТТА КАРВОНИ

Туман пахтакорлари йиғим-теримни уюшқоқлик билан олиб бориб, 20 октябрь куни йиллик режани ортиғи билан бажардилар.

ШУ КУНГАЧА 10 минг 630 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 25,2 центнердан ҳосил йиғиб-териб олиниб, давлатга режадаги 26 минг 700 тонна ўрнига 26 минг 800 тоннадан зиёд сифатли пахта хомашёси етказиб берилди. Ана шу ҳосилнинг 90 фоизидан кўпроғи юқори навга қабул қилинди.

3000 гектар, яъни жами пахта майдонининг учдан бир қисмидаги ҳосил терим машиналари ёрдамида йиғиштириб олинди.

(Пскент тумани пахтакорларининг меҳнат ғалабасига бағишланган мақолани газетанинг 2-саҳифасида ўқийсиз).

БЎКА

А. НАВОИЙ номли жамоа хўжалиги деҳқонлари давлатга пахта сотиш йиллик режасини туманда биринчи бўлиб бажардилар. 1210 тонна хомашёнинг ҳаммаси юқори навларга қабул қилинди. Механик ҳайдовчи Абдурайим Қизилбеков «Кейс» машинасида 265 тонна пахта терди. Ҳусан Ҳаитов, Дилшод Қулмуродов, Хўжам Махатов, Ҳаким Пардаев бошлиқ бригадаларда ҳосилдорлик 28-30 центнерга етди.

— Бунақаси бўлмаганди, — дейди хўжалик раиси Хуррам Туропов, — режани бажарган бўлсакда, ҳали биринчи терим тугагани йўқ. Ҳосилдорликнинг 40 центнерга етиши аниқ бўлиб қолди.

ҚУЙИЧИРЧИҚ

«ЎЗБЕКИСТОН» хўжалигида меҳнат қилаётган хашарчи жамоалар орасида ҳамон Қибрай туманидан келган Шароф Рашидов номли паррандачилик ҳиссадорлик жамияти тезкор гуруҳи пешқадамлик қилаётир. Юздан ортиқ теримчи-хашарчилар дастлабки кунларданоқ хирмонга ўртача 70-80 килограммдан пахта тўкишган бўлса, иккинчи теримда ҳам суръатни бўшаштирмай, ҳар куни ўрта ҳисобда 50-60 килограммдан пахта топширмоқдалар. Бу пешқадам жамоанинг ҳозирги кунгача терган пахтаси 140 тоннага яқинлашиб қолди.

— Бундай юқори кўрсатгичга эришаётганлигимиз бежиз эмас, — дейди ҳиссадорлик жамияти раиси Тўйчи Ортиқов, — аввало биз талабгор бўлиб, ўз иҳтиёрлари билан истак билдирганларни хашарга олиб келдик. Иккинчидан, хашарчиларимиз терган пахталари учун ўз вақтида ҳақ олмоқдалар.

ЯНГИЙЎЛ

РЕЖАНИ туманда биринчилар қатори бажарган «Ниёзбош» жамоа хўжалиги деҳқонлари куни кеча 30 центнерлик маррани эгалладилар. Қабул пунктларига топширилган 3450 тоннадан зиёд хомашёнинг ҳаммаси биринчи навга қабул қилиниб, хўжалик 115 миллион сўм даромад кўрди.

Аммо, бу сўнгги марра эмас. Хўжалик аъзолари давлатга яна камида 580 тонна пахта сотиб, ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш мақсадида теримни қизғин давом эттирмоқдалар.

Тумандаги Н. Ниёзов номли хўжалик пахтакорлари ҳам дастлабки довондан ошдилар. Шу кунгача 1310 тоннадан зиёд пахта тайёрланиб, шартномадаги топшириқ ортиғи билан бажарилди. Кунига 1,5 фоиздан ошириб пахта топшираётган хўжалик меҳнаткашлари ҳосилдорликни 35 центнерга етказмоқчилар.

ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАНГАН КЎРГАЗМА

Ўзбекистон бадиий академияси марказий кўргазмалар залида «Алпомиш» достони 1000 йиллиги ва Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллигига бағишланган кўргазма очилди.

Ўзбекистон халқ рассоми Тўра Қурёзов Жалолиддин Мангуберди сиймосини яратиш бўйича бадиий академия ўтказган республика очиқ танловида биринчи ўринни эгаллади. У халқ қаҳрамони, бетакрор саркарда Жалолиддин Мангубердининг чет эл босқинчиларига қарши курашдаги жасорати ва мардлигини ифодаловчи асарлар туркумини яратди.

Таниқли рассом Муборак Йўлдошев эса миллий эпосимиз — «Алпомиш» достони воқеалари асосида йирик полотнолар туркумини яратди. Уларда қаҳрамоннинг болалиги, ўсмирлик ва ёшлик чоғлари, паҳлавонлик фазилатлари, жангда кўрсатган мардлиги акс эттирилган.

Кўргазма очилишида сўзга чиққан таниқли адабиётшунос, санъатшунос олимлар, рассомлар намойиш этилаётган асарлар халқимизни, айниқса ёшларни ватанпарварлик, мардлик ва садоқат руҳида тарбиялашга хизмат қилишини таъкидлади.

ЎзА мухбири.

ТИЛ БАЙРАМИ ОЛМАЛИҚДА

ТИЛ — миллат кўзгусидир. Ҳар бир миллатнинг тили қанчалар камол топса, унинг маънавияти, маърифати шунчалар юксак бўлади. Жаҳонда 2,5 мингта тил мавжуд. Улардан 40таси эса нуфузли саналади. Не бахтки ўбек тили ҳам ана шундай нуфуз касб эта олган, Навоийлар, Бобурлар, Яссавийлар ижод этган тил деб, жаҳонда эъзоз этилмоқда.

Куни кеча кимёгарлар, кончилар шаҳри бўлган Олмалиқда Давлат тили тўғрисидаги қонун қабул қилинганлигининг ўн йиллигига бағишланган адабий-бадиий кечада она тилимиз шаънига шундай таърифлар айтилди.

Тадбирни очар экан, Олмалиқ шаҳар ҳокимининг ўринбосари Норқизил Эшмуродов шаҳарда давлат тилига берилаётган аҳамият, ўзбек тилини ўргатиш хусусидаги бажарилган юмушларга тўхталиб ўтди. Вилоят ҳокимлиги ижтимоий масалалар мажмуи котибияти мудири Холтўра Шафоатов, «Давлат тили ҳақида»ги қонунни амалга ошириш ва топонимик объектларга ном бериш вилоят комиссияси раиси ўринбосари Раҳматилла Шералиев, Тошкент Давлат Аграр университети кафедра мудири, доцент Неъматилла Саъдуллаев, Ўртачирчиқ тумани «Машъал» газетаси муҳаррири Ҳамид Норқулов, шоирлар Шукур Қурбон, Нуриддин Аминжон, Темур Убайдулло, Маҳмуд Тоировлар тилимиз тарихи, унинг мустақилликдан кейинги ўн йил мобайнидаги ривожи, келгусида қилинадиган ишлар тўғрисида гапирдилар, янги шеърлардан ўқиб бердилар. Олмалиқ шаҳридаги 16-рус мактаби ўқувчилари атоқли шоирларимизнинг шеърларини ўзбек тилида ўқиганларида, йиғилганларнинг олқишларига сазовор бўлдилар.

«Баҳор» рақс дастасининг хушовоз ҳофизлари Олимжон Мирзаев, Абдулла Раҳимжонов, олмалиқлик қўшиқчи Тошпўлат Маткаримов, ёш истеъдодли эстрада хонандаси Дилноза Исмияминова ижро этган қўшиқлар, «Тановар» дастаси рақкосаси Гулноза Наримонованинг ўйинлари кечага ажиб файз бахш этди.

«Давлат тили ҳақида»ги қонуннинг ўн йиллигига бағишланган анжуманлар вилоятимизнинг бошқа туман ва шаҳарларида ҳам бўлиб ўтди.

Темир ТИЛЛАЕВ.

СЕРМАЗМУН кунлар

• Халқаро молия ҳамжамиятининг нуфузли журнали («Европул»)нинг баҳолашича Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки 1999 йилда Марказий Осиёдаги энг яхши банки деб эътироф этилди. Унга «Европул: энг яхшиларга мукофот» кубоги ва тегишли сертификат берилган. Бу ҳақдаги хабар журналнинг Жаҳон банки ва Халқаро Валюта Жамғармасининг йиллик йиғилишига бағишланган махсус сонида чоп этилди.

• Маълумки, шу йилнинг 24 октябрида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ташкил топганига 54 йил тўлади. Шу муносабат билан БМТнинг Тошкентдаги ваколатхонасида маҳаллий ва ҳорижий оммавий ахборот воситалари вакиллари учун матбуот анжумани ўтказилди. Уни мазкур ташкилотнинг Ўзбекистондаги доимий вакили ва мувофиқлаштирувчиси Павел Крал бошқарди.

• Корхона, ташкилот, муассаса, соғлиқни сақлаш, таълим тизими ва уй-жойларни қиш мавсумига тайёрлаш қандай бормоқда? Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ў. Султонов раислигида республика иқтисодиётини 1999-2000 йиллар куз-қиш даврида ишлашга тайёрлаш комиссиясининг мажлисида ана шу масала муҳокама этилди ва тегишли тадбирлар белгиланди.

• Шу кунларда Тошкентдаги «Ўзэкспомарказ»да «Экспо Италия-99» кўргазмаси ўтмоқда. Ана шу кўргазма доирасида Италия Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси бир қатор маданий тадбирларни ҳам ташкил этди. Жумладан, 24 октябрга қадар пойтахтимизнинг Алишер Навоий номидаги санъат саройида Италияда ишлаб чиқарилган учта бадиий кинофильм шаҳримиз аҳолисига бепул намойиш қилинмоқда.

• 21 октябрь куни Бухорода ракета-модел спорти бўйича Ўзбекистон кубоги мусобақалари ўтказилди. Республикамизнинг 12 вилояти жамоалари иштирок этган «Кубок-99» беллашувларида тошкентлик спортчилар бош совринни қўлга киритдилар.

• Ўзбекистон Фанлар академиясининг полимерлар кимёси ва физикаси институтида «XXI аср бўсағасида полимерлар тўғрисидаги фан» деб номланган халқаро симпозиум очилди. Бу йирик илмий анжуманда Озарбайжон, Германия, Греция, Қозоғистон, Россия, Тожикистон, Чехия каби мамлакатлардан келган йирик тадқиқотчилар ҳам иштирок этмоқдалар.

ВИЛОЯТ ҳаёти

• ЎРТАЧИРЧИҚ туманидаги «Қорасув» пахта тозалаш заводига Женевадан хат келди. Маҳсулотлар сифати бўйича Халқаро танлов қўмитаси президенти Хоссе Э. Присто имзо чеккан ушбу мактубда 90 фоиз маҳсулотини ўндан зиёд хорижий мамлакатларга экспорт қилаётган завод жамоаси 1999 йил натижаларига кўра «Сифат учун» халқаро Олтин юлдуз мукофотига сазовор бўлганлиги маълум қилинган.

Корхона бош директори Ўрозали Жўраев Хоссе Э. Пристонинг таклифига биноан Интернационал меҳмонхонасида халқаро мукофотни тантанали топшириш маросимида иштирок этиш учун Женевага жўнаб кетди.

• ҚАТОР хайрли тадбирларни амалга ошириб келаётган «Соғлом авлод учун» республика жамғармасининг вилоят бўлими ходимлари куни кеча Зангиота туманининг туғуруқхонасида бўлишди. Бу ердаги оналар, чақалоқлар саломатлиги билан қизиқдилар. Шифохонага ёрдам тариқасида 50та кўрпа-ёстиқ ашёлари топширилди.

Шунингдек, жамғармага қарашли кўчма тиббий хизмат лабораторияси — «Амбуланс» шифокорлари Қуйичирчиқ, Пскент туманларида ҳам бўлишиб, меҳнаткашлар соғлиғини назоратдан ўтказдилар.

• ЯНГИЙЎЛ ёғ-мой ҳиссадорлик жамиятида озиқ-овқат маҳсулотларининг янги турини ишлаб чиқариш ўзлаштирилиб, истеъмолчиларга писта ёғини етказиб беришга киришилди. Корхона бундай маҳсулот хомашёсини етиштириш юзасидан Янгийўл туманидаги қатор хўжаликлар билан шартнома тузган.

• БЎКА автобус-таксомотор саройи маъмурияти ва касаба уюшмаси қўмитаси аёллар йилида хотин-қизларнинг меҳнат-турмуш шароитларини яхшилашга қаратилган тадбирларни мунтазам амалга оширмоқда. Улар иш куни икки соатга қисқартирилди, доим моддий ёрдам кўрсатиляпти. Яқинда бир гуруҳ транспортчи аёллар Самарқанд шаҳрига саёҳатга бориб келдилар. Бунинг учун маблағ корхона ҳисобидан ажратилди.

• ЎЗБЕКИСТОН халқ таълими фаоллари йиғилишида Тошкент вилоятининг Қибрай тумани ва Андижон шаҳар халқ таълими бўлимларининг «Таълим тўғрисида»ги қонун ва «Кадрлар тайёрлаш» Миллий дастурида белгиланган вазифаларни ҳаётга татбиқ этишга қаратилган ташкилотчилик фаолиятлари масаласи муҳокама этилди. Йиғилишда Қибрай туманида амалга оширилаётган таълимий тадбирларга ижобий баҳо берилди.

• ОҚҚЎРҒОН туманидаги «Оққўрғон» жамоа хўжалигида Туркман миллий маданий маркази очилишига бағишланган тадбир бўлиб ўтди. Унда вилоят ҳокимлиги, турли ташкилот ва уюшмалар вакиллари, шунингдек Туркманистоннинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Султон Пирмуҳамедов иштирок этди.

• ВИЛОЯТДА Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: ҳавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» номли китоби асосида суратга олинган видеотуркумнинг дастлабки уч фильми намойиши давом этмоқда. Куни кеча мазкур киноасар билан Янгийўл тумани меҳнаткашлари танишдилар.

«XX ОСИЁ ЧЕМПИОНАТИ УНУТИЛМАС ВОҚЕА БЎЛИШИГА ИШОНАМАН»

ASIAN BOXING CHAMPIONSHIPS & OLYMPIC QUALIFICATION TOURNAMENT
Tashkent / Uzbekistan
19XX99
23-30 October

Тошкент аэропортида Халқаро Бокс уюшмасининг президенти Анвар Чаудри журналистларга шундай деди.

— 1995 йилда бозор муносабатига ўтишдек қийин даврни бошдан кечираётган мустақил Ўзбекистон биринчи марта XX Осиё чемпионатини ўтказди, унинг иштирокчилари мусобақалар юксак даражада ташкил этилганини ҳамон эслашади, — деди Анвар Чаудри. — Ҳозир эса Ўзбекистон теннис бўйича Ўзбекистон Президенти кубоги учун мусобақа, мустақиллик кубоги учун кураш бўйича халқаро турнир каби нуфузли халқаро учрашувларни ўтказишда катта тажриба орттирди. Хуллас, Халқаро Бокс уюшмаси XX чемпионатни ўтказиш учун Тошкентни танлаб, хато қилмади.

Бундан ташқари, XX Осиё чемпионати 19 мамлакатнинг 21 спортчисига меҳмондўст халқингиз билан яқиндан танишиш, дам олиш пайтларида гўзал Тошкентни томоша қилиш, унинг музейлари ва театрларини бориб кўриш имкониятини ҳадя қилади.

Бокс бўйича XX Осиё чемпионати муҳлисларга унутилмас учрашувларни совға қилишига аминман, чунки унда Ўзбекистон, Қозоғистон, Филиппин, Таиланд ва Индонезия каби давлатларнинг энг кучли боксчилари иштирок этади.

(ЎзА).

АҚШДА ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТИ ҲАФТАЛИГИ

Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ шу йил 2-12 ноябрь кунлари Америка Қўшма Штатларида «Ўзбекистон маданияти ҳафталиги» ўтказилади.

Ўзбекистон Республикаси билан Америка Қўшма Штатлари ўртасидаги маданий, дўстлик муносабатларини янада мустаҳкамлаш, миллий маданият ютуқларини халқаро миқёсда кенг тарғиб этиш мақсадида ташкил этилаётган мазкур ҳафталикда мамлакатимизнинг қадимий тарихини ва мустақиллик давридаги бунёдкорлик ишларини акс эттирувчи «Буюк ипак йўли» бадиий кўргазмаси, «Усто» бирлашмаси ва «Мусаввир» илмий-ишлаб чиқариш маркази аъзоларининг халқ амалий санъати асарлари намуналари савдо-кўргазмаси уюштирилади. Америкалик санъат мухлислари, шунингдек, ўзбек миллий фольклор санъатидан ҳам баҳраманд бўлади.

— АҚШда ўтадиган Ўзбекистон маданияти ҳафталигида мамлакатимиз рассом ҳамда ҳайкалтарошлари ҳам ўз асарлари билан қатнашади, — дейди Ўзбекистон бадиий академияси бош илмий котиби, академик А. Ҳакимов. — Кўргазма 8 ноябрь куни Филадельфия шаҳрининг Пенсильвания университети ҳузуридаги машҳур Артур Россе галереясида очилади. Америкалик санъат мухлислари Чингиз Аҳмаров, Акмал Икромжонов, Собир Раҳметов, Акмал Нуриддинов, Йигитали Турсунназаров каби таниқли рассомларимиз, Илҳом Жабборов, Туркман Эсонов, Улуғбек Мардиев сингари ҳайкалтарошларимизнинг турли мавзу ва жанрларда яратган асарлари билан танишади. «Буюк ипак йўли»да, шунингдек, ҳозир академия марказий кўргазмалар залида намойиш этилаётган «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида» фотосуратлар кўргазмасини ҳам намойиш этишни мўлжаллаяпмиз.

Кўргазма Филадельфия ва Нью-Йорк шаҳарларида 2000 йил 15 январга қадар давом этади.

Б. МАНСУРОВ.

Сайловлар олдидан

ДЕМОКРАТИК ЖАРАЁН

МАМЛАКАТИМИЗДА қисқа давр ичида тарихан катта аҳамиятга эга бўлган кўплаб ижтимоий-сиёсий ислоҳотлар юз берди. Айниқса, сиёсий тизимимиздаги ўзгаришлардан энг муҳими муқобиллик асосида ўтказилаётган демократик сайловларда шаклланаётган бошқарув усулидир. Ҳозир республикамизда Олий Мажлисга, маҳаллий Кенгашларга ва Президент сайловларига қизғин тайёргарлик бормоқда. Ҳокимлик вакиллик органлари, мавжуд бешта сиёсий партиялар, ташаббускор гуруҳ вакилларининг бу кампанияда қатнашуви сиёсий курашнинг фаоллашувидан, демократиянинг ҳаётимизга чуқур сингиб бораётганидан дарак бермоқда.

Жаҳон тажрибасидан шу нарса маълумки, инсоният тараққиётининг ҳозирги босқичида давлат қурилишининг олий маданий шакли — демократия бўлиб, у ҳамманинг хоҳиш иродаси, фуқароларнинг тенг ҳуқуқлилиги, инсон ҳуқуқларининг устуворлиги, ҳокимият органларининг сайлаб қўйилиши, уларнинг сайловчиларга бўйсиниши каби тамойилларга таянади. «Биз шунчаки демократик жамият эмас, демократик одил жамият қурмоқчимиз, — деб таъкидлади республикамиз Президенти Ислом Каримов Олий Мажлиснинг XV сессиясида, — адолат ва ҳақиқатга интилиш эса, халқимиз табиатининг энг муҳим фазилатларидан биридир».

Республикамизда шаклланаётган демократик жамиятнинг муҳим белгиларидан бири — бу кўп партиявийлик тизимининг ҳаётимизга кириб келишида кўзга ташланади. Ҳозирги кунда Ўзбекистонда фаолият кўрсатаётган бешта сиёсий партиянинг баравар имкониятларга эга бўлган ҳолда сайловлардаги иштироки эса унинг чинакам мисолидир.

Мамлакатимиз сиёсий ҳаётида фаолият бошлаган «Фидокорлар» миллий демократик партиясининг бу йилги сайловларда қатнашуви Олий Мажлиснинг яна бир фракцияси вужудга келаётганлигидан дарак бермоқда. Бу воқеа ҳамда мустақил номзодларни қўллаб-қувватлаш Марказининг тузилганлиги мамлакатимиз демократия борасида олдинга яна қадам ташлаганлигидан далолатдир. Мустақил номзод ташаббускор гуруҳ томонидан тавсия этилади. Уни қандай шакллантириш кераклиги «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов тўғрисида»ги қонунда баён қилиб берилган. Ҳусусан, бу меъёрий ҳужжатди «Ўзбекистон Республикасининг сайлаш ҳуқуқига эга бўлган ҳар бир фуқароси ёки фуқаролар гуруҳи Олий Мажлис депутатлигига номзод кўрсатиш учун тегишли сайлов округининг камида юз нафар сайловчисидан иборат сайловчилар ташаббускор гуруҳини тузиши мумкин», дейилади. Бошқача айтганда юз нафар сайловчининг имзосини тўплаган тегишли сайлов округи мустақил номзод кўрсатиш ҳуқуқига эга бўлаверади. Шуни ҳам таъкидлаш керакки, ташаббускор гуруҳ томонидан номзод кўрсатиш бизнинг сайлов тизимимиздаги мутлақо янгиликдир ва буни жамиятимизда фуқаролар ҳурлигининг яна бир кўриниши деб тушунмоқ керак.

Мустақил марказ номзодларни қўллаб-қувватлаш билан бирга, сайловлар жараёнида сайловчиларнинг ҳуқуқий онги, ҳуқуқий маданиятини ошириш, жамият ва давлат манфаатларини уйғунлаштиришда ҳокимлик вакиллик органлари, сиёсий партиялар каби фаол қатнашади.

Бўлажак сайловларнинг яна бир муҳим жиҳати унинг кўп мандатлилиги билан ифодаланади. Эндиликда илгариги сайловларга ўхшаб 3 киши эмас, бир ўрин учун 7 номзод курашади. Бу эса ана шу босқичда ўз вакилларини Олий Мажлисга, маҳаллий Кенгашларга тавсия этаётганлардан сиёсий етукликни, қонунларимизга мос фаолликни, юксак ўзаро ҳурматни талаб этишини унутмаслик керак.

Ҳаётимизда катта ижтимоий-сиёсий воқеа сифатида қайд қилинаётган ҳозирги сайловларда бу кампаниянинг бош ташкилотчиси Республика Марказий сайлов комиссиясининг сайловларда қатнашаётган вакиллик органлари, сиёсий партиялар, ташаббускор гуруҳлар учун тенг шароит яратиб бераётганлиги, сайлов округларида ҳамда сайлов участкаларида комиссияларнинг ишини юргизишга кўмаклашаётганлиги, ошкораликни таъминлаётганлиги эътиборга лойиқдир. Буни биз оммавий ахборот воситаларида, радио эшиттиришлари, телекўрсатувларда аниқ ҳис этаяпмиз.

Демак, хулоса қилиб айтиш мумкинки, мамлакатимизда сайловларга тайёргарлик борасида уюшқоқлик билан бошланган ҳаракатлар мавжуд қонунларга, меъёрий ҳужжатларга амал қилган ҳолда бормоқда. Ана шу изчиллик давом этиши керак. Зеро, қонунларга таянган, ҳозирги жўшқин сиёсий жараённи чуқур идрок қилган ҳолатимиздагина биз сайловларимизнинг демократик жиҳатларини, фуқароларнинг ҳар томонлама фаоллигини ва бошқарув органларига муносиб номзодлар танлашдаги қобилиятимизни тўла намоён этган бўламиз.

Муҳаррам РАҲМОНОВА,
Тошкент Давлат аграр университети Ўзбекистонда демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёт кафедрасининг доценти.

Сўраган эдингиз

ҚОНУНЛАРДА БАЁН ҚИЛИНГАН

САВОЛ: газетангизнинг шу йил 20 октябрь сонида ҳокимлик вакиллик органлари, сиёсий партиялар кўрсатган номзодлари ҳақида фикрлари ўзгариб қолса, уларнинг қарорларини бекор қилиш тартиби ҳақида тушунтиришлар берилган. Унда гап фақат Олий Мажлисда кўрсатилган номзод ҳақида боряпти. Депутатликка кўрсатилган бундай шахсни номзодлик мақомидан маҳрум этиш тўғрисидаги қарорни бекор қилиш ҳуқуқига Марказий сайлов комиссияси эга эканлигини билиб қолдим. Мабодо, маҳаллий кенгашларга кўрсатилган номзод ҳақида, вакиллик органлари, сиёсий партиялар, ташаббускор гуруҳлар фикрлари ўзгариб қолса, қандай тартиб қўлланилади? Шу ҳақда билмоқчи эдим.

Саодат ҚЎЧҚОРОВА
Тошкент шаҳри.

ЖАВОБ: Ўзбекистон Республикасининг «Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида»ги қонуннинг 28-моддасида бу саволга тўлиқ жавоб берилган. Унга кўра юқоридаги ҳолатда сиёсий партия, халқ депутатлари, туман, шаҳар кенгаши, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи, сайловчилар ташаббускор гуруҳи, у ёки бу шахсни депутатликка номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги ўз қарорини сайловга кечи билан беш кун қолганда бекор қилиш ҳуқуқига эга. Бу шахс тегишли вилоят, туман ва шаҳар сайлов комиссияси томонидан депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум этилиши мумкин. Сиёсий партия, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгаши, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи депутатликка номзодлар кўрсатиш муддати тугагунига қадар тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига янги номзодни рўйхатга олиши тўғрисида таклиф киритиши ҳам мумкин.

Рўйхатга олинган депутатликка номзодлар уларни депутатликка номзод этиб кўрсатган сиёсий партия ўз фаолиятини тўхтатган тақдирда ҳам тегишли вилоят, туман шаҳар сайлов комиссияси томонидан депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум этилиши мумкин.

Шуни таъкидлаб ўтмоқчимизки, сайлов тўғрисидаги илгариги қонунларда номзодлар ҳақида фикр ўзгариб қолса, номзод Олий Мажлисга кўрсатилган бўлса — Марказий сайлов комиссияси, маҳаллий Кенгашларга кўрсатилган бўлса — ҳокимлик вакиллик органлари, сиёсий партия истаган вақтда шахсни депутатликка номзодликдан маҳрум этиши мумкин эди.

Эндиликда бу тартиб ўзгарди. «Ўзбекистон Республикасининг сайлов тўғрисидаги қонун ҳужжатларга ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги шу йил 19 августдаги Республикамиз қонунига кўра маҳаллий кенгашларга кўрсатилган номзод ҳақида уни кўрсатган органлар ёки сиёсий партиялар фикри ўзгариб қолса, истаган вақтда эмас, улар ўз қарорларини сайловга кечи билан беш кун қолганда бекор қилишлари мумкинлиги қатъий қилиб қўйилди. Бундан кутилган мақсад депутатликка номзодни ҳимоя қилишга, шунингдек, Қонунда белгиланган муддатларда сайлов бюллетенлари тайёрланиши ҳамда сайлов участкаларига етказилишини таъминлашга ва бошқа зарур сайловолди тадбирлари ўтказилишига қаратилгандир.

ПСКЕНТНИНГ КАТТА КАРВОНИ

ҲАММА учун ғоят оғир келган ўтган йилги мавсумда фақат иккита туман пахтакорларигина режани уддалашганди. Ғолибларнинг бири пскентликлар эди. Ўшанда улар машаққатли, аммо шарафли ютуқ омилларини таҳлил қилиб, шундай хулосага келишди: «Об-ҳаво инжиқликлари ўз йўлига. Бутун мавсум давомида амалга ошириладиган ҳар бир тадбирнинг ҳал қилувчи рол ўйнаши мумкинлиги ҳам бор гап. Аммо уларни умумлаштириб айтиш мумкинки, пировард ютуқни таъминлайдиган омил — иккита. Биринчиси, аввало, далаларда режани қоплайдиган миқдордаги ҳосилни етиштира билиш керак. Иккинчиси — ана шу ҳосилни тезу соз йиғиштириб олишнинг уддасидан чиқа билиш ҳам керак.

Пскентликлар ўтган йили ҳам, бу йил ҳам ана шу икки омилни қойилмақом қилиб амалга оширишнинг уддасидан чиқишди. Бошқача қилиб айтганда, улар бу йилги ғалабага ўтган йилги ютуқлар замирида мустаҳкам пойдевор яратишганди. Яъни йил бошида бутун куч ва имконият беистисно ҳамма майдонларда мўл ҳосил етиштиришга қаратилди. Биринчи галда туманнинг иқлим ва тупроқ шароитида обдон синалган иккита нав — «Фарғона-3» ва «Тошкент-6» ғўза навлари танлаб экилди. Ниҳолларни яганалаш ва ўтдан тозалаш даврида вақтдан ютилди ва бу билан гектарларда кўчатнинг энг мақбул даражада бўлишига, ғўза тупларининг ниҳоллик чоғиданоқ озуқа ва қуёш нурига тўйиниб, бақувват ривожланишига эришилди. Суғоришда ғўзанинг талаби аниқ ҳисобга олинди. Меъёрдаги ўғит августгача бериб бўлинди.

Ҳосил кушандалари бўлган зараркунанда ҳашаротлар — ўргимчаккана ва кўсак қурти пайдо бўладиган даврларда 200 нафар мутахассисдан иборат кузатувчилар белгиланиб, гуруҳларга ажратилди. Улар туну кун ғўза оралаб, ҳашоратлар пайдо бўла бошлаган участкаларни аниқлаб, хўжалик раҳбарлари ва мутахассисларни хабардор қилиб бордилар. Зараркунандалар кўпайиб кетишининг олдини олиш мақсадида асосан трихограмма, габробракон ва олтин кўз фойдали ҳашаротлардан фойдаланилди. Бунинг учун «Пскент», И. Ҳайдаров, Ҳ. Қодиров ва А. Навоий номли хўжаликларда ташкил этилган биолабораториялар тўла қувват билан ишлатилиб, зараркунанда кушандалари узлуксиз етказиб бериб турилди. Шундай қилиб, бирорта хўжаликда ҳосилнинг ҳашоратга олдирилишига йўл қўйилмади.

Дарвоқе, апрелда рўй берган табиий офат таъсиридан Пскент тумани ҳам четда қолмади. Эллик фоиздан зиёд майдонга бузиб, қайта чигит экишга тўғри келди. Шу боис бу майдонларга алоҳида эътибор қаратилиб, ишлов бериш кучайтирилди. Экин талаб қилган айрим майдонларга шарбат оқизилди.

Бу йил ғўза баргини сунъий тўктириш тадбирларини аввалдан белгилаб олинган тартибда ўтказилиши қатъий назорат қилиб борилди. Аввалги йилги мавсумда синовдан муваффақиятли ўтиб, яхши самара берган «Сиҳат»дефолиантидан фойдананилди. Ушбу дори мавжуд 19та ОВХ пуркагичи ёрдамида махсус жадвалда белгилаб қўйилган тартибда табақалаштирилган ҳолда сепилди.

Шундай қилиб, пскентлик пахтакорлар юқорида таъкидлаганимиздек, ғалабани таъминлайдиган биринчи омилни кам-кўстсиз адо этдилар ва ҳамма майдонларда бирдек мўл ҳосил тўплашга эришдилар. Энди иккинчи омилни ҳам ўрнига қўйиш, яъни йиғим-теримни уюшқоқлик билан бошлаб, бор ҳосилни қисқа муддатда, тўғрироғи октябрдан нарига ўтказмай, саранжомлаб олишнинг уддасидан чиқиш лозим эди. Пскентликларнинг бу борадаги режалари ҳам пухта тузилганлиги мана бугун ўз исботини топди. Давлатга пахта сотиш шартномаси 20 октябрдаёқ, яъни ўзлари мўлжаллаган муддатдан ўн кун олдин бажарилди.

Туман пахтакорлари маррага етдилар

Теримни бошлашда ҳайбаракаллачилик қилинмади, балки ҳосилнинг 80 фоизи пишиб етилгандан сўнг, яъни 22 сентябрдан умумий сафарбарлик эълон қилинди. Бундан аввал машинада териладиган майдонлар белгилаб олинди. Шу боис машиналарнинг иш унуми кутилганидан ҳам юқори бўлди. Масалан, «Кейс»ларнинг бункерларидан кунига ўртача 30-35 тоннадан пахта тўкилди. Бу йилги мавсумда бирорта туманда бундай суръатга эришилмади, десак муболаға бўлмайди. 7 та маҳаллий русумдаги ва 16та «Кейс» билан 3000 гектар майдондаги ҳосил йиғиштирилиб олинди. Шу кунгача ҳар бир машинада терилган 26 минг 800 тонна ҳомашёнинг қарийб 7200 тоннаси машиналарда терилиб, бу борадаги режа ҳам уддаланди.

Кейинги йиллардаги вазиятни ҳисобга олган туман пахта штаби қўл теримига иложи борича кўпроқ одам жалб этиш чораларини кўрди. Хўжаликларнинг аъзолари қўл теримида асосий куч бўлса, туманнинг меҳнатга яроқли аҳолиси ҳам, баҳоли қудрат иштирок этди. Айниқса, қўшни шаҳар ва туманлардан ташриф буюрган ҳашарчиларнинг ёрдамлари салмоқли бўлди. Масалан, Олмалиқдан 8 минг, Оҳангарон туманидан келган 2500 ва вилоятнинг бошқа ташкилотлари вакиллари бўлган 500 ҳашарчи қўлда терилган пахтанинг 25 фоизини саранжомлаб берди.

Туманда катта карвон бўлган Охунбобоев номли, Дўстбеков номли, «Пскент» ташқи бошқарув хўжалиги ҳамда йиллик режаларини барвақт бажарган «Ўзбекистон мустақиллиги», И. Ҳайдаров номли, «Туркистон» жамоа хўжаликлари аъзолари туманнинг умумий пахта хирмонига баракали ҳисса қўшдилар. Охунбобоев номли жамоа хўжалиги пахтакорлари 1200 гектар майдондан бугунгача 30 центнердан ҳосил йиғиштириб олиб, режани 110 фоизга етказдилар. Шуниси диққатга сазоворки, биринчи теримдаёқ режа бажарилиб, ҳосилнинг ҳаммаси биринчи навга топширилди. Ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш учун курашаётган пахтакорлар ҳозир ҳам кунига 2 фоиздан ошириб хомашё топширмоқдалар.

И. Ҳайдаров номли хўжалик учун бу йил чинакам пахта йили бўлди. Давлатга 3 минг тоннадан зиёд хомашё топширилиб, ҳосилдорлик 33 центнердан ошган бўлишига қарамай, ҳамон йиллик режанинг 3 фоизидан ошириб пахта топширилмоқда.

Туман фермерларининг самарали меҳнатларини алоҳида таъкидлаш жоиз. Улар режадаги 1845 тонна ўрнига 2000 тоннадан ошириб юқори навли ҳосил топширдилар. Лекин Юсуф Қаршибоев, Абдуҳамид Бекчўраев, Ҳусан Мирзаев каби илғор фермерлар далаларида ҳали биринчи терим тугагани йўқ. Шуни ҳисобга олган фермерлар туман хирмонига яна 1000 тонналик улуш қўшишни режалаштирдилар.

Маълумки, туманнинг умумий пахта хирмони барча хўжалик далаларида етиштирилган ҳосилдан юксалади. Далалар эса, режа уддаланган бўлса-да, ҳали оқ либосини ечгани йўқ. Теримчилар ҳам ҳаливери пахтазорни тарк этишмайди. Уларнинг нияти қолган ҳосилни ҳам тезроқ саранжомлаб, вилоятнинг умумий ғалабасига ҳам салмоқли улуш қўшишдир. Бу эзгу мақсадлари йўлида уларга янги зафарлар тилаймиз.

Абдусамад ЙЎЛДОШЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Ўзбекистон Республикаси «Давлат тили тўғрисида»ги қонунининг қабул қилинганига ўн йил тўлди

ХАЛҚҚА ҚАЙТАРИЛГАН НОДИР ҚАДРИЯТ

ТИЛ миллатнинг муайян моҳиятини ифодалайдиган, унинг ички ижтимоий, маънавий, маданий тараққиётига асос бўладиган, кишиларни бирлаштириб, қовуштириб, мақсадлар ва фаолиятдаги муштаракликни таъминлайдиган, миллий онг, эътиқод, иймон, инсоф, аҳлоқ, одоб ривожига асос бўладиган заминдир. Тилга эътибор бермаслик миллатнинг ижтимоий-маънавий ҳаётида катта бўҳронларга олиб келади. Шу сабабли ҳам барча даврларда ажнабий босқинчилар, мустамлакачилар миллий тилларни камситиш, улардан ижтимоий, маънавий ҳаётда фойдаланиш йўлларини чеклаш, чегаралаш орқали миллатлар ва элатларнинг тараққиётига тўсқинлик қилишга ҳаракат қилиб келдилар. Натижада, айрим халқлар ўз она тилидан маҳрум бўлиб, ундан фойдаланиш имкониятини йўқотиб, маънавий бўҳронлар гирдобида қолиб кетдилар.

Советлар мустабид тузуми шароитида ҳам бу сиёсат изчиллик билан олиб борилди. Собиқ СССР ҳудудида яшовчи айрим халқлар ўз она тилини деярли унутиб юборди. Бу тилларда илмий, адабий асарлар ёзиш, таълим-тарбия ишлари олиб бориш, маданий-маърифий тадбирлар ўтказиш имкони ҳам йўқолди. Тилга эътиборсизлик миллий манқуртликнинг биринчи асосини ташкил этди, миллий руҳият, миллий онг, миллий масъулиятни англаш борасида ҳам кескин бузилишлар бошланди. Ёшларнинг руҳияти, маънавий-маданий эҳтиёжлари ҳам бошқа халқларнинг биринчи навбатда, рус халқининг маънавияти ва миллий қадриятлари таъсирида шаклланди. Айрим халқлар ўз она тилини унутмаган бўлса ҳам, бу тил рус тилига нисбатан иккинчи ўринга тушиб қолди. Давлат идораларида иш юритишнинг рус тилида амалга оширилиши, ўқув-тарбия, маданий-маърифий ишлар асосан шу тилда олиб борилиши, бадиий, илмий адабиётларнинг кўпчилик қисми рус тилида нашр этилиши, кишилар ўртасидаги мулоқот ҳам шу тилда амалга ошиши миллий тилларга эътиборни, уларни ўрганишга бўлган эҳтиёжни заифлаштирди. Юқори лавозимларга асосан рус тилини билган кишиларнинг олиниши, улар ўз она тилини қандай ва қай даражада билишга асло эътибор берилмаслиги ҳам бу жараёнга таъсир этди.

Бундай сиёсат Ўзбекистонда ҳам хатарли оқибатларга олиб келди. Дунёдаги энг қадимги, бой тиллардан бири бўлган, республика аҳолисининг тўртдан уч қисми учун она тили ҳисобланган ўзбек тилининг аҳволи ҳам ниҳоятда мушкуллашди. Ўзбекистонда бутун совет тузуми даврида рус тилининг жамият ҳаётидаги мавқеини кўтариш, шу тилда таълим, тарбия, маданий-маърифий ишлар олиб боришни кенгайтириш ҳақида сон-саноқсиз қарорлар, қонунлар қабул қилинган бўлса ҳам ўзбек тилини ривожлантиришга оид бирорта йирик тадбир ўтказилмади. Ўзбек тилининг оғир аҳволи, уни ривожлантириш зарурлиги ҳақида гапириш миллатчилик, миллий маҳдудлик сифатида баҳоланди.

1985 йилда илмий ишларни ривожлантиришни яхшилаш ва баъзи бир молиявий қийинчиликлар баҳонасида Ўзбекистон Фанлар академияси Тил ва Адабиёт институтидаги рус ва ўзбек тили бўлимлари қўшиб юборилди. Кейин шундай бир тўпалон бошланиб кетдики, ҳамма бизни рус тилини камситишда айблади. Лекин, ўзбек тили бўлими ҳам қўшилиб кетгани билан ҳеч ким қизиқмади. Ўзбекистон компартияси Марказий Қўмитаси котиби В. П. Анишчев бу ишни миллатчилик ҳаракати, деб баҳолади. Бу икки бўлим яна тезда ажратиб юборилди.

Энг катта фожеа шунда эдики, ўзбек олимларининг анчагина қисми ўз она тилида илмий асарлар, ҳатто, кичик мақолалар ҳам ёзолмайдиган бўлиб қолдилар. Агар ўзбек тилида китоб нашр этиш керак бўлиб қолса, маҳаллий олимлар ўз бўлимларини рус тилида ёзар, кейин эса ўзбек тилига таржима қилдирардилар. 1986 йилда Фанлар академияси тарих институти нашр этган асарлари ўрганилганида уларнинг 80 фоизи рус тилида, 15 фоизи хорижий тилларда, фақат 5 фоизигина ўзбек тилида экани аниқланди. Анжуманлар, йиғинлар ҳам, фақат рус тилида олиб борилларди. Қишлоқлардан келган ёш олимлар анжуманларда ўзбек тилида маъруза қилишмоқчи бўлишганида минбардан ҳайдаб юборишганининг гувоҳи бўлганман. Техникавий олий ўқув юртларда ҳам биринчи курсдан кейин барча асосий фанлар рус тилида ўқитилар, қишлоқлардан келган, рус тилини яхши билмайдиган ёшлар эса чуқур билим олиш имконидан маҳрум бўлиб қоларди. Ана шундай сиёсат натижасида миллий руҳияти заиф, она тилини билмайдиган, миллий бурч ва масъулият борасидаги эътиқоди бўш зиёлилар шаклланди. Улар она тилини билмаслигидан уялмас, рус тилида бийрон сўзлаб, ўзининг юксак маданиятли, билимли эканини кўрсатмоқчи бўлардилар. Бундай зиёлилар, раҳбарлар ўз фарзандларини, фақат, рус мактабларида ўқитар, улар ўз она тилини, ватани тарихини, миллий урф-одат ва анъаналарини билиши билан қизиқмасдилар. Бундай ота-оналар оилада ҳам фарзандлари билан фақат рус тилида сўзлашарди. Бу эса ёшларда ўз она тилини билишга бўлган эҳтиёжини шакллантирмади.

Хуллас, 80-йилларнинг ўрталарига келиб, Ўзбекистондаги маънавий инқироз ниҳоятда кучайиб, ўзбек тилига нисбатан қўлланилаётган сиёсатда ўзининг яққол ифодасини топа бошлади. Марказдан келган шовинист десантчилар, қатағончи генераллар, уларнинг маҳаллий миллатфуруш ҳомийлари миллий маънавиятимиз ва қадр-қимматимизни баҳолайдиган асосий ҳакам бўлиб қолдилар. Ўша даврдаги раҳбарлар эса ўз тинчлигини ўйлаб, республикада юз берган ва бераётган бебошликларга, қонунсизликларга панжа орасидан қараб келдилар. Бундай вазият ор-номусини, қадр-қимматини ерга уришни истамаган кўплаб зиёлилар орасида норозилик кайфиятини кучайтирди. Ўзбек тилининг республика ҳаётидаги мавқеини кўтариш учун ҳаракат ёшлар ўртасида ҳам авж олди.

Ана шундай бир вазиятда яъни 1987 йил ёзида, республика Компартияси Марказий Қўмитаси пленуми чақирилди. Пленумда идеология комиссияси ташкил этиш масаласи ҳам кўриб чиқилди. Ўша йилларда мен Ўзбекистондаги оғир вазият ва қатағончилик тўғрисида айтган фикрларим учун республиканинг ижтимоий, сиёсий ҳаётидан бутунлай четга чиқариб ташландим. Мени йирик йиғинларда, ҳатто халқаро анжуманларда ҳам иштирок эттирмасликка ҳаракат қилишарди. Юқорида тилга олинган пленумда ҳам иштирок этмаганман. Лекин, вилоятлардан келган йирик раҳбарлар, баъзи олимларнинг қатъий талаби билан мени ҳам идеология комиссияси таркибига киритишга мажбур бўлишган эди.

Бир неча кундан кейин марказкўм биносига чақириб, идеология комиссияси таркибидаги тил масалалари билан шуғулланувчи гуруҳга мени бошлиқ этиб тайинлашганини айтишди. Орадан кўп вақт ўтмай комиссия аъзолари ва бошқа мутахассислар билан ўзбек тилининг жамият ҳаётидаги мавқеи, бу борада тезда ҳал этилиши лозим бўлган масалалар юзасидан келишиб олдик. Айрим олимлар ўзбек тилига давлат тили мақомини бермай, бу мақомни махсус қонун билан мустаҳкамламай, вазиятни тўғрилаш мумкин эмаслигини айтишди. Мен ҳам раис сифатида ушбу фикрни тўла маъқулладим. Қандайдир йўл билан биз ҳар йиғинда айтган гаплар ўша заҳотиёқ марказий қўмитага етиб борарди. Раҳбарларга биз ҳаддимиздан ошиб, берилган ҳуқуқлар чегарасидан чиқиб кетаётгандек кўринардик. Республика раҳбарлари менга тазйиқ кўрсатиб, давлат мақоми ўзбек тилигагина эмас, балки рус тилига ҳам берилиши керак, дейишди. Бу ишда, айниқса, Республика Олий Совети Президиуми раисининг биринчи ўринбосари А. П. Романовский катта жонбозлик кўрсатди. Миллий калондимоғлик қон-қонига сингиб кетган шовинистлар Ўзбекистонда фақат ўзбек тили давлат мақомига эга бўлишини тасаввур эта олмас эдилар.

Республиканинг биринчи раҳбари бўлган Р. Нишонов ҳам десантчиларнинг ноғорасига ўйнаб, «қовун тушириб» қўйди. У ўз нутқларидан бирида академик Эркин Юсупов, ёзувчи Темур Пўлатов ҳам давлат мақоми икки тилга берилишини талаб қилмоқда, деган фикрни айтиб юборди. Темур Пўлатовни билмайману, мен ҳеч қачон бундай фикрда бўлган эмасман. Агар давлат мақоми икки тилга берилса, унда ҳеч нарса ўзгармас, ҳамма иш олдингидек давом этаверарди.

Шундай тазйиқ ва найрангларга қарамай, комиссия аъзолари ўз нуқтаи назарида маҳкам туриб олишди. Тил ҳақидаги қонуннинг биринчи лойиҳаси ёзилиб, Романовский ва унинг қўли остидаги ходимларга топширилди. Буларнинг ичида ўзбек тилини биладиган, уни қадрлайдиган бирорта ҳам одам йўқ эди.

Ўн-ўн беш кундан кейин лойиҳани «қайта ишлаб» қўлимизга беришди. Ўқиб кўриб бошимиз гаранг бўлиб қолди. Янги нусха лойиҳанинг мазмуни мутлақо ўзгартириб юборилган, ўзбек тилига давлат мақоми берилиши масаласи бутунлай тушириб қолдирилган эди.

Кейин бу лойиҳа Олий Совет Президиумида муҳокама этилди. Мен лойиҳа бўйича ўз эътирозларимни билдирдим. Кейин билсам лойиҳага ҳеч қандай ўзгартиришлар киритмай, комиссия номидан матбуотда эълон қилишга тавсия этилибди.

1989 йил ёзида омадимиз келиб қолди. Ўзбекистонга биринчи раҳбар этиб И. Каримов сайланди. Шундан кейин И. Каримов билан учрашиб, матбуотда эълон қилинган қонун лойиҳаси хатолигини, бу борада қилиниши лозим бўлган ишлар ҳақидаги фикрларимни айтдим. У бу масалалар юзасидан мендан чуқурроқ, кенгроқ ўйлаб юрган экан. У ўзбек тилига давлат мақоми берилмаса, республикада тил муаммоларини адолатли ҳал этиш мумкин эмаслигини айтди. Бироз сукут сақлагач, вазиятни ўнглаб олайлик, миллий тарихимиз, маданий меросимизга тегишли бўлган кўплаб масалаларни қайтадан кўриб чиқамиз, деди.

И. Каримовнинг ташаббуси билан тил ҳақидаги (янги) қонун лойиҳасини ишлаб чиқувчи комиссия тузилди. Бу комиссияга ҳам мен бошлиқ бўлдим. Комиссия таркибига олимлар, давлат идоралари ходимларидан ташқари норасмий ташкилотларнинг, Ўзбекистонда яшаётган бошқа миллатларнинг вакиллари ҳам киритилди. И. Каримов мустақил ишлашимиз учун зарур бўлган барча шароитларни яратиб берди, марказдан келган десантчилар ишимизга аралашиб, йўл-йўриқ кўрсатишларига йўл қўймади. В. П. Анишчев, А. П. Романовский ва бошқаларнинг қовоғидан қор ёғилиб юрган бўлса ҳам улар тил ҳақидаги янги қонун қандай бўлиши кераклиги тўғрисида бир оғиз ҳам ўз фикрини айта олмай қолди. Республикадаги ижтимоий, сиёсий вазият, маънавий муҳит маълум даражада биринчи раҳбарга боғлиқ экани аён бўлиб қолди.

Комиссия ўз ишини бошлашидан аввал биринчи лойиҳа бўйича матбуотда, радио ва телевидениеда, турли йиғинларда айтилган фикрлар, марказий идораларга юборилган хатларда билдирилган мулоҳазалар ўрганиб чиқилди. Бу ишлар Б. Назаров бошлиқ гуруҳга топширилди. Ўша кунларда комиссия номига жойлардан 4 мингдан ортиқ хат келган бўлиб, уларга 225 минг киши имзо чеккан эди.

Келган хатлар, айтилган фикрлар муҳокама этилганида асосий кўпчилик, айниқса ёшлар, ўзбек тилига сўзсиз давлат мақоми берилишини талаб қилаётгани аниқланди. Русийзабон аҳоли, она тилини яхши билмайдиган айрим маҳаллий зиёлилар имзо чеккан хатларда, давлат мақоми рус ва ўзбек тилига баробар берилиши лозимлиги кўрсатилган эди. Яни бир туркум хатларда эса ҳеч қандай тилга давлат мақоми берилмасин, бу бошқа тилларни камситиш бўлади, ҳамма тиллар бир хил мақом асосида ривожлансин, деган фикр айтилган эди. Айрим хатларнинг муаллифлари эса бирор ҳудудда кўпчиликни ташкил этган аҳоли тили ўша жойда иш юритиш ва таълим-тарбия ишларини олиб бориш воситаси ҳисоблансин, деган фикри ўртага қўйишди. Шу билан бирга комиссия муҳокамасига уч лойиҳа тақдим этилди, уларни олимлар, ёзувчилар уюшмаси, жамоат ташкилотлари тайёрлаган эди. Бу лойиҳаларда умумий томонлар билан бир қаторда бир-биридан кескин фарқ қилувчи жиҳатлар ҳам кўп эди.

Қонун лойиҳасига қандай ном бериш масаласи ҳам жиддий мунозараларга сабаб бўлди. Келган хатлар, айтилган фикрлар ўрганилганида уларнинг 99,2 фоизи қонунни «Ўзбекистон ССРнинг давлат тили ҳақидаги қонуни», 0,4 фоизи — «Ўзбекистон ССРнинг ўзбек тили ва ёзуви ҳақидаги қонуни», 0.2 фоизи «Ўзбекистон ССрнинг тил ҳақидаги қонуни» деб номлашни таклиф этилгани аниқланди.

Барча мулоҳазалар, лойиҳалар ўрганиб чиқилгач, 1989 йил ёзида комиссия ўзининг асосий ишини бошлади. Иш бир ойдан кўпроқ давом этди. Ҳар бир модда, ҳар бир жумла, ҳар бир сўз устида қаттиқ тортишувлар бўлиб ўтди. Баъзан тунги соат бир, иккиларга қадар ўтиришга тўғри келарди. Комиссия аъзоларидан Б. Назаров, И. Қўчқортоев, А. Рустамов, А. Алиев, О. Ёқубов, Эркин Воҳидов, М. Кенжабоев, С. Сафаевлар қонун лойиҳасини ҳиссиётларга берилмай ишлаб чиқиш лозим, дедилар. Баъзан бирор масала юзасидан келиша олмай қолсак, И. Каримовнинг олдига борардик. У бизни куттирмай қабул қилар, барчанинг фикр-мулоҳазасини эринмай, гапини бўлмай тинглар, кейин ўз нуқтаи назарини босиқлик билан айтарди. Унинг фикрлари шунчалик теран, асосли булар эдики, ҳатто, кичик бир масала бўйича ҳафталаб тортишишга тайёр комиссия аъзолари ҳам ҳеч қандай эътироз билдирмасди. И. Каримов лойиҳанинг 37 моддасининг ҳар бирини алоҳида-алоҳида кўриб чиқди, десам хато бўлмайди.

Республикада иш юритишни давлат тилига ўтказишнинг муддати масаласи жиддий тортишувларга сабаб бўлди. Комиссия таркибидаги айрим кишилар бу муддатни икки йил деб белгилаш керак, дедилар. Икки йил ичида кўп миллатли респулика да иш юритишни тўла давлат тилига ўтказишнинг имкони йўқ эди. Яна И. Каримовнинг олдига бордик. У фикримизни эшитиб, республика кўп миллатли эканини, бу ишни сунъий жадаллаштириш катта ихтилофларга олиб келиши мумкинлигини, давлат тилида иш юритишга маҳаллий зиёлиларнинг талайгина қисми ҳам ҳали тайёр эмаслигини айтиб, бу муддат ўн йилдан кам бўлмаслиги керак, деди. Бу тўла асосланган, чуқур ўйланган фикр эди. Шундан кейин яна кўп мунозаралар бўлиб, муддат саккиз йил деб белгиланди. Сўнгги йиллар тажрибаси бу масалада И. Каримов тўла ҳақ бўлганини кўрсатди.

1989 йил 26 октябрь куни қонун Ўзбекистон Олий Советининг навбатдаги сессиясида қабул қилинди. Бу 72 йил мобайнида ўзбек тили манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида қабул қилинган биринчи буюк ҳужжат эди.

Мана, орадан 10 йил ўтди. Ўзбекистон ўз мустақиллигига эришиб, сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, маънавий ҳаётнинг барча жабҳаларида катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Ўзбек тилининг ривожланиши учун ҳам янада кенгроқ имкониятлар яратилмоқда.

Ҳур давлатнинг ўз мезонлари, имкониятлари, шароитлари бўлади. Уларни эътиборга олмай, тарихий воқеаларга тўғри баҳо бериб бўлмайди. Ҳозир баъзилар 1989 инчи йилда қабул қилинган қонуннинг айрим нуқсонлари ҳақида гапирмоқдалар. Лекин, совет тузуми, коммунистик партия барқарор бўлиб турган, марказдан келган десантчилар ва қатағончиларнинг республика ижтимоий-сиёсий, маънавий ҳаётига кўрсатадиган таъсири кучли бир шароитда ўзбек тилига давлат мақоми берилиши ҳақидаги қонун қабул қилинишига буюк тарихий воқеа деб қарамоқ лозим.

Эркин ЮСУПОВ.

ОЛАМ ҲАФТА ИЧИДА

● МАМЛАКАТЛАР ● ОДАМЛАР ● ВОҚЕАЛАР

Воқеалар тўлқинида

● 18 ОКТЯБРЬ. «Катта саккизлик» деб аталган уюшмага аъзо бўлган мамлакатлар — АҚШ, Англия, Олмония, Россия, Япония ва бошқа давлатларнинг ҳуқуқни ҳимоя қилиш маҳкамалари раҳбарлари ҳафта бошида Москвада анжуман ўтказдилар. Унда халқаро террорчилик, гиёҳвандлик, қуролфурушлик, уюшган жиноятчиликка қарши кураш муаммолари юзасидан ягона йўналиш ишлаб чиқиш бўйича музокаралар олиб борилди.

● 19 ОКТЯБРЬ. Олмониянинг техникавий ҳамкорлик жамияти жаҳоннинг 135 мамлакатида, жумладан, Қозоғистонда ҳам муваффақият билан фаолият кўрсатмоқда. Эндиликда мазкур жамият Қозоғистон иқтисоди ривожи учун 200 миллион немис маркаси миқдорида кредит-қарз ажратажаклигини маълум қилди.

● 20 ОКТЯБРЬ. Латвияда собиқ Ички ишлар халқ комиссарлигининг собиқ ходими 85 яшар Василий Савенко ҳибсга олинди. Шу муносабат билан РФ ҳукумати Латвияга норозилик нотаси топширди.

● 21 ОКТЯБРЬ. Индонезияда президент сайловлари ниҳоясига етди. Натижаларга кўра «Ваҳдайулуламо» партияси раҳбарларидан бири — Абдураҳмон Воҳид Индонезиянинг янги президенти деб эълон қилинди.

● 22 ОКТЯБРЬ. Беларусь президенти Александр Лукашенко Россия Федерацияси давлат Думасида икки мамлакат иттифоқи хусусида чиқиш қилиши лозим эди. Шунингдек, у 17 октябрь куни Минскда бўлиб ўтган полиция ва аҳоли ўртасидаги тўқнашувлар юзасидан берилган саволларга жавоб қайтариши кутилган эди. Бироқ, бу тадбир 27 октябрга қолдирилди.

КАТТА САФАР

УМУМЖАҲОН тараққиётининг айни пайтдаги тамойиллари ўзига хос бўлмоқда. Шунинг учун дунёдаги йирик мамлкатлар Хитой Халқ Республикаси билан ҳамкорликларини янги поғонага кўтариш борасида саъй-ҳаракатлар кўрсатмоқдалар. Ўз навбатида ХХР ҳам бундай мулоқотларни рағбатлантириш йўлидан бормоқда. Сешанба куни ХХР раиси Цзян Цзэминнинг Оврупо, Яқин Шарқ ҳамда Шимолий Африка мамлакатлари бўйлаб катта сафари бошланди. Мазкур ташриф доирасида у Англия, Франция, Португалия, Марокаш, Жазоир ҳамда Саудия Арабистонида бўлади. ХХР ташқи ишлар вазирлиги вакилининг гапларига қараганда, Цзян Цзэмин юқоридаги мамлакатларнинг олий даражадаги раҳбарлари билан учрашиб, Хитойнинг Жаҳон Савдо Ташкилотига аъзо бўлиши, давлатлар ўртасида савдо-иқтисодий алоқаларни янада ривожлантириш, Покистонда юз берган ҳарбий давлат тўнтариши ва бошқа халқаро масалалар юзасидан музокаралар олиб боради. Дастлаб ХХР президенти Англия қироличаси Елизавета IIнинг меҳмони бўлди. Бу ерда меҳмон шарафига дабдабали зиёфат берилди.

БМТ ТАШАББУСИ БИЛАН

БИРЛАШГАН Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгаши навбатдаги ташаббус билан чиқди. У Анголада фаолият кўрсатиши лозим бўлган махсус миссияни таъсис этиш ҳақида қарор қабул қилди. Ушбу ҳужжатда баён қилинишича, миссия Анголада тинчликни қарор топтириш, фуқаролар хавфсизлигини сақлаш ва уларга ёрдам кўрсатиш, шунингдек, сиёсий ва ҳарбий гуруҳлар ўртасида музокаралар ўтказиш масалалари билан шуғулланади. Кенгаш вакилининг айтишича. Эндиликда БМТ Бош котиби Кофи Аннан ҳамда Ангола ҳукумати мазкур миссиянинг бўлажак фаолияти борасида тезроқ келишувга эришишлари лозим.

ҚИРҒИЗИСТОНДА — ЯНГИ ВИЛОЯТ

ҚИРҒИЗИСТОН ҳукумати мамлакат жанубида янги вилоятни вужудга келтириш учун қатор тадбирлар ишлаб чиқаётир. Шу боис, деб таъкидланади «Кабар» ахборот агентлиги хабарида, республика бошқарув маъмуриятида яъни қатор идора ва вазирликларда қисқартиш ҳисобига янги вилоят учун маблағ топиш саъй-ҳаракатлари бошлаб юборилди. Тузилажак янги Боткен вилояти маъмурияти тизимини яратиш, у ердаги ҳарбий қисмларни кучайтириш учун каттагина маблағ талаб этилади. Лекин, янги вилоят сарф-харажати учун давлат хазинасида пул йўқ.

«ҚОРИН БАЛОСИ»ДАН ЁМОНИ ЙЎҚ

ТАБИАТДА яратилган тирик мавжудотларнинг биринчи галдаги ташвиши қоринни озуқа билан тўлдиришдир. Аммо, бу жараён инсонлар жамияти билан ҳайвонлар дунёсида турли тарзда содир бўлади. «Очарчиликка қарши ҳаракат» халқаро инсонпарварлик ташкилотининг сўнгги маълумотларига қараганда, ҳозир дунёда 800 миллиондан зиёд киши очликдан азият чекмоқда. Оқибатда йилига 30 миллион киши нобуд бўлаётир.

Мутахассисларнинг эътироф этишича, айниқса, Африка қитъаси мамлакатларида очлик хуружи тобора кучайиб бормоқда. Сомали, Сьерра-Леоне, Судан, Ангола, Эфиопия, Руанда ва Бурундидаги вазиятлар кун сайин оғирлашмоқда. Осиёнинг жанубий-шарқий минтақаси мамлакатларида рўй бераётган молиявий инқирозлар ҳам баъзи бир давлатларда озиқ-овқат танқислиги муаммосини келтириб чиқармоқда. Жумладан, Индонезияда айни кунларда 80 миллиондан ортиқ киши тўйиб овқат ейиш имкониятига эга эмас. Тожикистоннинг бир неча туманлари ҳамда Абхазияда ҳам шундай вазиятлар кузатилмоқда.

АЖАЛ... СУВ ОСТИДА

ОВРУПОНИНГ ўн мамлакати Болтиқ денгизининг шарқий қирғоқларини сувости миналаридан тозалиш борасида ҳамкорликда қидирув ишларини ўтказишга қарор қилдилар. Эстония, Латвия ҳамда Литва давлатлари Болтиқ денгизининг ўз худудларига тегишли қисмларини минадан тозалаш борасида кўплаб қидирув ишларини ўтказган бўлишига қарамай, шарқий қирғоқлар ҳамон миналардан буткул тозаланганича йўқ.

Кузатувчиларнинг таъкидлашича, Болтиқ денгизининг шарқий қирғоқларида ҳозир иккинчи жаҳон урушидан «мерос» бўлиб қолган 75 минг донага яқин сувости миналари бор. Мазкур «ажал уруғлари» ҳар дақиқа инсонлар ҳаётига хавф солиб турипти.

БУ дунёнинг ИШЛАРИ

● ҲИНДИСТОННИНГ Керала вилоятида жаймизм деб аталган мазхабга мансуб роҳиблар яшайдилар. Улар инсон вафот этганда жон ўзга қиёфага киради, шу тариқа, у фил, сигир, эчки ёхуд майда ҳашаротлар тимсолида бу дунёга қайта келиши мумкин, деб ҳисоблайдилар. Шу боис роҳиблар ҳар куни юзларига ниқоб тутиб олиб, барча йўлларни майда ҳашаротлардан тозалайдилар. Шу тарзда улар жониворлар вужудидаги жонни сақлаб қолаётирмиз, деб ўйлайдилар.

● ГРУЗИЯ пойтахти — Тбилиси ҳибсхоналаридан бирида ғалати ҳодиса бўлиб ўтди... Юсахиро Хагава деб аталган Япония фуқароси меҳмонхоналардан бирида Геннадий Цхведадзе деган одамни ўлдириб қўйишликда айбланмоқда эди. Айбига иқрор бўлмаган Ю. Хагава қамоқхонада антиқа қарорга келди. У христиан динини қабул қилишликка аҳд қилди. Ушбу маросим муносабати билан узоқ Япониядан йигитнинг ота-оналари Тбилисига ташриф буюрдилар. Католикос ҳазратлари ушбу маросимни ниҳоясига етказди ва Ю. Хагавага Николай деб янги исм қўйди.

(ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХАБАРЛАРИ АСОСИДА ТАЙЁРЛАНДИ).

ТЕЛЕ кўрсатувлар дастури

ДУШАНБА, 25

Ўз ТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.40 «Ахборот»
8.40 «Ёр ва диёр тароналари». Мусиқий дастур.
9.05 «Ўзлик». Бадиий публицистик кўрсатув.
9.35 «Довюраклар». Телесериал.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Оналар мактаби».
10.25 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
10.45 Кундузги сеанс. «Соат 12 да бошлиқ келади». Бадиий фильм.
12.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати.
14.10 «Олтин дала». Ахборот-мусиқий кўрсатув.
14.40 В.Шекспир. «Отелло». Аброр Ҳидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театри спектаклининг премьераси. 1-қисм.
15.40 «Андижон одимлари».
16.00 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Шундай маскан бор».
16.10 «Шоҳруҳ» клуби.
16.40 «Осмондан тушган мерос». Бадиий фильм.
18.10 «Орзулар қанотида».
18.25 «Ўзбекистон қаҳрамонлари».
18.40 «Куйла, ёшлигим».
19.05 «Мувозанат». Ахборот таҳлилий кўрсатув.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Барҳаёт наволар». Ака-ука Шожалиловлар.
21.40 Кураш бўйича Ўзбекистон Президенти соврини учун Осиё чемпионати.
22.40 Бокс бўйича Осиё чемпионати кундалиги.
23.00 «Маънавият дастури».
23.30 «Ахборот».
00.00 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 92-қисм.
00.50-00.55 Ватан тимсоллари.

Ўз ТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади: («Қувноқ учрашув»).
18.30 «Дилкаш».
18.45 «Буюк юрт фарзандиман».
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Давр» - интервью.
19.50 «Олтин мерос».
20.00 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.20 «Мен овоз бераман».
20.25, 20.55, 22.30 Эълонлар.
20.30 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
21.00 Мирзо Улуғбек хотира куни. «Темурхон наслидин султон Улуғбек». Видеофильм.
21.20 Ёшлар ва сайлов.
21.30 «Мусиқий лаҳзалар».
21.35 «Очун». Жалолиддин Мангуберди 800 йиллига.
21.55 «Ёшлар» телеканалида.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.15 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. 1.Миллионлар ўйини. 2. Футбол. Ҳафтанинг энг яхши учрашуви.
01.00 «Шарқ эстрадаси».
01.15 «Хайрли тун!»

Ўз ТВ III

16.55 Кўрсатувлар дастури.
17.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати.
20.00 «Табриклаймиз қутлаймиз!»
20.15 Телегазета «Экспресс».
20.25 21.00 Эълонлар.
20.30 «АХБОРОТ».
21.05 «Халқ саломатлиги йўлида».
21.30, 22.30, 23.30 «Пойтахт». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Спорт-тайм».
22.10 «Бурч ва масъулият».
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.45 «Юрт ҳавоси — тан давоси».
00.05 Оҳанглар ва эълонлар.
00.15 Кинонигоҳ. «Ҳукмдорлик белгиси». 1-серия.
01.35 «Хайрли тун, шаҳрим!»

Ўз ТВ IV

РЖТ

*

6.30.8.00

*

14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида)
15.40 «Дурдаршан».
16.00 «Интернет худуди».
16.15 «Бу ажиб дунё».
16.30 «Мультчархпалак».
16.45 Клип-антракт.

*

16.55 «Комиссар Рекс». Телесериал премьераси (Австрия—Германия)

*

17.50 «Уорлднет» янгиликлари.
18.00 «Хўрозтепалик миршаб». Телесериал.
18.45 «Наполеон ва Жозефина». 3-серия.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 «Махфий ҳужжатлар». Телесериал.

*

22.25 «Дил изҳори».
22.30 «Вести».
23.00 «ТВ-4» да «Немис тўлқини».
23.20 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
23.30 Кинематограф. «Ўт ўрувчи-II». Бадиий фильм.
00.55 «Ахборот» (рус тилида)
1.20 «Тунингиз осуда бўлсин!»

СЕШАНБА, 26

Ўз ТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 Лирик тароналар.
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 92-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 Янги алифбони ўрганамиз.
10.25 «Санъат гунчалари».
10.50 Кундузги сеанс. «Ўз ихтиёри билан». Бадиий фильм.
12.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати.
14.10 Эстрада тароналари.
14.25 В.Шекспир. «Отелло». 2-қисм.
16.00 «Оила». Тележурнал.
16.30 «Шийпондаги учрашув».
17.15 «Оламга саёҳат».
17.35 «Куйлардан қўшиқларга».
18.10 «Олам ва одам».
18.20 «Солиқ ва назорат».
18.40 «Истеъдод». Мусиқий дастур.
19.05 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Зиё».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Сайловчи минбари».
22.20 Санъат усталарининг концерти.
22.00 «Ўзлигинг намоён қил». Экранда — Фарғона вилояти.
22.40 Бокс бўйича Осиё чемпионати кундалиги. 2-қисм.
23.00 «Жиловланмаган Африка». Телесериал премьераси.
23.50 «Ахборот».
00.20 «Товон тўлов». Бадиий фильм.
01.45-01.50 Ватан тимсоллари.

Ўз ТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 92-қисм.
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Давр»-интервью.
19.50 «Олтин мерос».
20.00 «Марду-майдон».
20.20 «Мен овоз бераман».
20.25, 20.55, 22.30 Эълонлар.
20.30 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
21.00 «Ўзбегим». «Алпомиш» достонининг 1000 йиллиги олдидан.
21.20 «Мусиқий лаҳзалар».
21.30 «Ёшлар овози».
21.50 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.15 «Турфа олам».
23.30 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. Теннис.
00.30 «Янги тонг».

Ўз ТВ III

16.55 Кўрсатувлар дастури.
17.0 Бокс бўйича Осиё чемпионати.
20.00 «Табриклаймиз, қутлаймиз!»
20.15 Телегазета «Экспресс».
20.25, 21.00 Эълонлар.
20.30 «АХБОРОТ».
21.05 «Ёшлар ҳудуди». «Мен сайловчиман».
21.30, 22.30, 23.30 «Пойтахт». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Туризм ҳақида». Ҳафталик шарҳ.
22.15 «Эстрада концерти».
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.45 «Суҳбатдош».
24.00 Оҳанглар ва эълонлар.
00.10 Кинонигоҳ. «Ҳукмдорлик белгиси». 2-серия.
1.50 «Хайрли тун, шаҳрим!»

Ўз ТВ IV

РЖТ
6.30-8.00

*

14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида).
15.40 Глория Пирес «Аччиқ ҳақиқат» телесериалида.
16.40 «Бинафша».
16.55 «Комиссар Рекс». Телесериал.
17.50 «Уорлднет» янгиликлари.
18.00 «Сени излайман».
18.50 «Наполеон ва Жозефина». 4-серия.
19.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
20.00 «Время».
20.50 «Хўрозтепалик миршаб». Телесериал.
21.35 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Спорт-клуб».
22.00 «Вести».
22.30 «Дил изҳори».
22.35 «Эътироф».
22.50 Кинематограф. «КИМ». Бадиий фильм.
1.50 «Ахборот» (рус тилида)
1.30 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЧОРШАНБА, 27

Ўз ТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 Шарқ тароналари.
9.15 «Ибн Сино таълимоти».
9.35 «Довюраклар». Телесериал.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Талаб ва таклиф».
10.25 «Севимли созим».
10.45 «Шоирлар болаларга».
11.10 «Заковат сарчашмаси».
11.30 «Олимпиадачилар оромизда». Спорт дастури.
11.45 «Сайловчи минбари».
12.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати.
14.10 «Жиловланмаган Африка». Телесериал.
15.00 «Гиёҳвандлик — аср вабоси».
15.20 «Остонаси тиллодон». Адабий кўрсатув.
15.55 «Ватан тимсоллари».
16.00 «Сайқал».
16.20 «Бу олам саҳнида». Мусиқий дастур.
16.40 «Ўрдакқўл воқеаси». Бадиий фильм.
17.55 Теннис бўйича Фючерс халқаро турнири.
18.10 «Кичкинтоймиз, гижингтоймиз».
18.30 «Юртим жамоли».
18.45 «Кинонинг минг бир олами».
19.05 «Фермер». Тележурнал.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Таълим-тарбия миллий дастури — амалда».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Сайлов ва биз». Телекўприк.
21.35 «Боғларимга жамбул экдим». Мусиқий дастур.
22.00 «Шаҳар бедарвоза эмас».
22.20 «Қиёфа». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Ҳ.Отахонова.
22.50 Бокс бўйича Осиё чемпионати.

«Умид» намойиш этади:

23.10 «Буюк келажак ёшлар қўлида».
23.50 «Ахборот».
00.20 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Телесериал. 93-қисм.
01.10-01.15 Ватан тимсоллари.

Ўз ТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Спорт майдончаси»)
18.25 «Олис сафарлар иштиёқида». Хитой.
18.40 «Рақслар қанотида».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Давр» - интервью.
19.50 «Олтин мерос».
20.00 «Спорт-лотто».
20.10 «Лаззат».
20.30, 22.30 Эълонлар.
20.35 «Далил ва шарҳ». Ўзбекистонда сайлов ҳуқуқи.
20.45 Сиз севган хонанда: Равшан Комилов.
21.05 «Мен овоз бераман».
21.10 «Ракурс».
21.30 «Эркин фикр».
21.55 «Каталог».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.15 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. Футбол. Чемпионлар лигаси.
00.45 «Хит-коллекция».
01.05 «Хайрли тун!»

Ўз ТВ III

16.55 Кўрсатувлар дастури.
17.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати.
20.00 «Табриклаймиз, қутлаймиз!»
20.15 Телегазета «Экспресс».
20.25, 21.00 Эълонлар.
20.30 «АХБОРОТ».
21.05 «Сайлов ва ҳаёт».
21.20 «Куз хаёллари».
21.30, 22.30, 23.30 «Пойтахт». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Мусоҳаба».
22.00 «Хусусийлаштириш: қадам бақадам».
22.20 «Мусиқий дақиқалар».
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.
23.55 Кинонигоҳ. «Сақоқушнинг ўлими».
1.30 «Хайрли тун, шаҳрим!»

Ўз ТВ IV

РЖТ
6.30-8.00

*

14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида)
15.40 «Тотли оғу». Телесериал.
16.40 «Болалар олами».
16.55 «Комиссар Рекс». Телесериал.
17.50 «Уорлднет» янгиликлари.
18.00 «Инсон ва қонун».
18.45 «Наполеон ва Жозефина». 5-серия.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

*

20.50 «Хўрозтепалик миршаб». Телесериал.
21.35 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Сизнинг адвокатингиз».
22.00 «Вести».
22.30 «Дил изҳори».
22.35 «Океан ортига саёҳат. Япония».
22.50 Кинематограф. «Ромео ва Жульетта». Бадиий фильм.
1.05 «Ахборот» (рус тилида)
1.30 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ПАЙШАНБА, 28

Ўз ТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.45 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Мусиқа билан сирлашиб».
9.10 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 93-қисм.
10.00, 12.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.25 Кундузги сеанс: «Тақдири азал». Бадиий фильм.
11.30 «Сайловлар ва биз». Телекўприк.
12.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати. Яримфинал.
14.30 «Инсон ва замин». Тележурнал.
14.55 «Осон эмас бу майдон ичра».
15.20 «Қўшиқ бизга ҳамиша ҳамроҳ». Мусиқий дастур.
16.00 «Камолот сари».
16.20 «Энг оддий ҳикоя...».
16.40 «Муҳаббат можароси». Бадиий фильм.
18.10 Болалар учун. «Бир сиқим тупроқ».
18.25 «Ҳамкорлик ришталари».
18.40 «Ажаб саодат эрур». Бадиий публицистик кўрсатув.
19.00 «Ҳидоят сари».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
19.55 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
21.40 «Равзаи жаннат боғи». Мусиқий дастур.
22.05 «Сомон йўли».
22.35 Бокс бўйича Осиё чемпионати кундалиги.
22.55 «Жиловланмаган Африка». Телесериал премьераси.
23.45 «Тафаккур ва тақдир».
00.00 «Ахборот».
00.30 «Сабр косаси». Бадиий фильм.
01.55-02.00 Ватан тимсоллари.

Ўз ТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал 93-қисм.
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Давр» - интервью.
19.50 «Мутойиба».
20.15, 20.45, 22.30 Эълонлар.
20.20 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
20.50 «Садо-99» тақдим этади.
21.15 «Мулоқот». Сайлов ва биз.
21.55 «Мусиқий лаҳзалар».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Муҳаббат қаҳваси». Телесериал.
23.15 «Мен овоз бераман».
23.20 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури: 1.Футбол. Чемпионлар лигаси 2. Спорт қитъаси.
01.20 «Хайрли тун!»

Ўз ТВ III

16.55 Кўрсатувлар дастури.
17.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати.
20.00 «Табриклаймиз, қутлаймиз!»
20.15 Телегазета «Экспресс».
20.25, 21.00 Эълонлар.
20.30 «АХБОРОТ».
21.05 «Сарафроз». Мусиқий кўрсатув.
21.30, 22.30, 23.30 «Пойтахт». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Янги иқтисод».
22.15 «Сайловга тайёрмисиз?»
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.
23.55 Кинонигоҳ. «Қайсар қизнинг қуйилиши».
1.15 «Хайрли тун, шаҳрим!»

Ўз ТВ IV

РЖТ
6.30-8.00

*

14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида)
15.40 «Тотли оғу». Телесериал.
16.40 «Мультчархпалак».
16.55 «Комиссар Рекс». Телесериал.
17.50 «Уорлднет» янгиликлари.
18.00 «Хўрозтепалик миршаб». Телесериал.
18.45 Клип-контракт.
18.55 «Наполеон ва Жозефина». 6-серия (якунловчи серия)
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

*

20.50 «Қалбим юлдузи». Телесериал.
21.35 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
21.45 «СНН-шоу.»
22.00 «Вести».
22.30 «Дил изҳори».
22.35 «Кино сайёраси».
22.50 Кинематограф. «Эркак ва аёл». Бадиий фильм.
00.25 «Ахборот» (рус тилида)
00.50 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЖУМА, 29

Ўз ТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.45 «Муштарак оҳанглар».
9.15 «Фавқулодда 20 дақиқа».
9.35 «Довюраклар». Телесериал.
10.00, 12.00, 14.00 Янгиликлар.
10.05 Немис тили.
10.35 «Теран томирлар».
10.55 «Чемпион билан учрашув». Спорт дастури.
11.10 «Ишқнома». Адабий кўрсатув.
11.40 «Инсон — ҳаёт гултожи».
12.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати. Яримфинал.
14.30 «Жиловланмаган Африка». Телесериал.
15.20 «Шарқ тароналари».
15.40 «Шу Ватанга бордур менинг керагим».
16.00 «Сомон йўли».
16.30 «Озод юрт одамлари».
16.45 «Ўнгидан келган туш ёки чемодан...». Бадиий фильм
18.10 «Бешбармоқ». Тележурнал.
18.30 «Аёл дунёни тебратар».
18.45 «Таянч нуқтаси».
19.00 «Имконият».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 «Рақибингиз — гроссмейстер».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.30 «Ахборот».
21.05 «Баркамол авлод учун».
21.30 «Оталар чойхонаси». Мусиқий дам олиш дастури.
22.30 «Ўзингни, ўз уйингни ўзинг асра».
22.50 «Жиловланмаган Африка». Телесериал.
23.40 «Ахборот».
00.10 «Дон Кихот фарзандлари». Бадиий фильм.
01.25.01.30 Ватан тимсоллари.

Ўз ТВ II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади («Ўйна, болажон, ўйна», Мульттомоша)
18.40 «Ёшлар ва маънавият».
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида.
19.35 «Давр» - интервью.
19.50 «Олтин мерос».
20.00 Аср қиёфаси.
20.15 «Автосалтанат».
20.25, 20.55, 23.50 Эълонлар.
20.30 «Ҳақиқат чегараси». Телесериал.
21.00 «Азизим».
21.20 «Ҳуқуқ ва бурч».
21.35 «Ёшлар» телеканалида...
21.40 «Жаҳолат бекати».
21.50 «Наволарда аён этсам». Мусиқий дастур.
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Мен овоз бераман».
22.35 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. «Ринг қироллари».
23.35 «Жаҳон эстрадаси».
23.50 Синема. «Ажал қуроли». 1-қисм.
01.50 «Мунаввар тонг истаб».

Ўз ТВ III

8.45 Кўрсатувлар дастури.
8.50 «Ерилтош». Мульттўплам.
9.10 «Кўнгил тароналари».
9.30 Болажонлар экрани. «Сеҳрли буюмлар». 1-серия.
10.35 «Яна бир учрашув».
11.00 «Ёқимли оҳанглар».
11.20 «Ёввойи табиат».
12.10 Кинонигоҳ. «Қайсар қизнинг қуйилиши».
13.30-13.45 «Пойтахт». Ахборот кўрсатуви.

* * *

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 Болалар учун. «Қуралай».
18.30, 21.30, 22.30, 23.30 «Пойтахт». Ахборот кўрсатуви.
18.45 Телегазета «Экспресс».
18.55 «Қалтис ўйинлар». Телесериал. 55-56 сериялар.
19.45 «Табриклаймиз, қутлаймиз!»
20.00 «Аёл, ҳаёт, хаёл».
20.25, 21.00 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Саломатлик чорраҳаси».
21.20 «Катталар учун эртак».
21.45 «Меҳри дарё». Ўзбекистон халқ артисти С.Хўжаев.
22.45 «Морена Клара». Телесериал.
23.45 Оҳанглар ва эълонлар.
23.55 Кинонигоҳ. «Қотиллик». 1-серия.
1.10 «Хайрли тун, шаҳрим!»

Ўз ТВ IV

РЖТ
6.30-8.00

*

14.00-15.05 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

15.05 Кўрсатувлар тартиби.
15.10 «СНН. Жаҳон янгиликлари» (инглиз тилида)
15.40 «Тотли оғу». Телесериал.
16.40 СНН-шоу.
16.55 «Тенгдошлар».
17.15 «Спорт-клуб».
17.30 «Бу ажиб дунё».
17.45 «Мультчархпалак».
18.00 «Хўрозтепалик миршаб». Телесериал.
18.45 «Мўъжизалар майдони».
19.45 «Хайрли тун, кичкинтойлар!»
20.00 «Время».

*

20.55 «Калдим юлдузи». Телесериал.
21.45 «Оламда нима гап?» Ахборот кўрсатуви.
21.55 «Дил изҳори».
22.00 «Вести».
22.30 «Дурдаршан».
22.50 Кинематограф. «Йиртқич наҳанг». Бадиий фильм.
00.20 «Ахборот» (рус тилида)
00.45 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ШАНБА, 30

Ўз ТВ I

6.30 «Ассалом,Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 Марказий газеталар шарҳи.
8.50 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
9.15 «Ҳидоят сари».
9.40 Телевизион миниатюралар театри.

«Умид» намойиш этади:

10.15 «Янгиланиш».
10.35 «Армонли дунё».
10.55 «Куйла, танбур, дуторим».
11.25 «Мен нечун севаман Ўзбекистонни». Публицистик кўрсатув.
12.00 Бокс бўйича Осиё чемпионати. Финал.
15.00 «Жиловланмаган Африка». Телесериал.
15.50 «Нотаниш дил суҳбати».
16.00 «Ёзувчи ва замон».
16.20 «Қувноқ стартлар». Телемусобақа.
17.00 «Келажак уфқлари».
17.20 «Мус-ринг». Теле шоу.
18.00 «Фламинго». Кинокўрсатув.
18.25 «Иқтисод ва биз».
18.50 «Бахтли воқеа».
19.30 «Ахборот». (рус тилида)
20.00 Оқшом эртаклари.
20.15 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
20.30 «Ахборот».
21.05 «Марказий сайлов комиссиясида».
21.20 «Олтин дала». Ахборот-мусиқий кўрсатув.
22.20 Бокс бўйича Осиё чемпионати. Финал.
23.00 «Қизлар давраси».
00.00 «Ахборот».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури.

00.30 «Куй ва тасвир».
00.50 «Ричард Хардкаал». Бадиий фильм.
02.25-02.30 Ватан тимсоллари.

Ўз ТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади.
9.50 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 92-қисм.
10.40 «Ёшлар» телеканалида...
10.45 «Мусиқий лаҳзалар».
10.50 «Рей Брэдбери театри». Телесериал.
11.10 «Мен овоз бераман».
11.15 «Кинотақдим».
11.35 «Ракурс».
11.55 «Ўзбек мумтоз шеъриятидан».
12.00 Сайлов ва ёшлар.
12.10 «Сарвиноз». Мусиқий дастур.
12.20 «Рамаяна». Телесериал.
12.55 «Рақслар қанотида.
13.15 «Спорт қитъаси». Теннис.
14.15 Мусиқий глобус.
14.35 Шу куннинг мавзуси.
14.55 «Ёш Индиана Жонс ҳаётидан». Телесериал.
15.40 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
16.10 «Ёшлар» телеканалида...
16.15 Синема.
17.40 Сенинг вақтинг.
18.00 «Янги авлод» студияси намойиш этади...
18.35 «Дилбарим».
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида...
19.35 «Баҳс, мунозара, таҳлил...»
19.55 «Матбуот».
20.05 «Мусиқий лаҳзалар».
20.10 Бизнес-академия.
20.30, 21.10, 23.20 Эълонлар.
20.35 «Рамаяна» Телесериал.
21.10 «Сир».
21.30 «Мусиқий лаҳзалар».
21.35 «Кутилмаган меҳмон».
21.55 «Мен овоз бераман».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Эколаш». Дам олиш кўрсатуви.
22.45 Мусиқа теграсида.
23.05 Мафтункор чеҳралар.
23.25 Синема. «Ажал қуроли». 2-қисм.
01.25 «Хайрли тун!»

Ўз ТВ III

8.45 Кўрсатувлар дастури.
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...»
9.00 «Тонгги пойтахт».
9.30 «Меҳри дарё». Ўзбекистон халқ артисти С. Хўжаева.
10.15 Болажонлар экрани. «Сеҳрли буюмлар». 2-серия.
11.20 «Ёшлар ҳудуди». «Мен сайловчиман».
11.50 «Жозиба».
12.10 «Ибрат».
12.40 «Олам».
12.55 «Бева Бланка». Телесериал.
13.40 «Муаллиф».
14.10 Кинонигоҳ. «Қотиллик». 1-серия.
15.20-16.05 «Дўстлик» видеоканали: «Немис шарҳи», «Сахий хонадонда».

* * *

17.55 Кўрсатувлар дастури.
18.00 Болалар учун. «Сеҳрли сандиқча».
18.25 «Ёшлар кўчасида».
18.45 Телегазета «Экспресс».
18.55 «Қалтис ўйинлар». Телесериал. 57-58 сериялар.
19.45 «Табриклаймиз, қутлаймиз!»
20.00 «Янги ой чиққан кеча».
20.25, 21.00 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
21.05 «Ҳамшаҳарлар».
21.35 «Даллас». Телесериал.
22.25 «Ишдаги ишқ ёки...»
22.50 «ДАН хабар қилади».
23.05 Оҳанглар ва эълонлар.
23.15 Кинонигоҳ. «Қотиллик». 2-серия.
00.45 «Хайрли тун, шаҳрим!»

Ўз ТВ IV

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Болалар олами».
9.20 «Кино сайёраси».
9.35 «Спорт-клуб».
9.50 «Океан ортидаги саёҳат. Япония».
10.05 «Уорлднет» янгиликлари.
10.15 «Вақт хазинасидан».
10.30 «Тонгги почта».
11.10-13.45 Кундузги киносеанс. «Қонун». Бадиий фильм.

* * *

18.00 Кўрсатувлар тартиби.
18.05 «Икки рояль»
18.55 «Бинафша».
19.15 «Бу ажиб дунё».
19.30 «Британия кундалиги».
19.40 «Мюзик-холл»
20.00 «Время».
21.00 Кумушранг серия. Жерар Депардье ва Пьер Ришар «Омадсизлар» фильмида.

*

22.35 «Дил изҳори».
22.40 Кинематограф. «Мортал комбат».
00.10 «Ахборот» (рус. тилида)
00.35 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ЯКШАНБА, 31

Ўз ТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.30 «Ахборот».
8.30 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
9.00 Вилоят хонандалари куйлайди.
9.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади. «Камолиддин Беҳзод». Премьера.
9.45 «Ғаройибот».

«Умид» намойиш этади.

10.00 «Ватанимга хизмат қиламан!»
11.00 «Қизиқарли учрашувлар».
11.30 «Шоҳруҳ» клуби.
12.00 «Марказий сайлов комиссиясида».
12.15 Кундузги сеанс: «Дўсту душман». Бадиий фильм. 1-серия.
13.30 «Қизлар даврасида».
14.30 «Йўлингиз бехатар бўлсин».
15.10 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Самарқанд» — «Нефтчи».
16.00 «Дўсту душман». Бадиий фильм. 2-серия.
17.15 «Мозийдан бир мўъжиза».
17.30 «Бўстон».
18.00 «Олтин тож». Телевизион ўйин.
18.20 «Қишлоқ ҳақида ўйлар».
18.40 «Бир наво истар кўнгил». Мусиқий дастур.
18.55 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.30 «Таҳлилнома».
20.05 «Санъат олами».
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Шийпондаги учрашув».
21.55 «Буни умр дерлар». И.Шоғуломов.
22.20 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
23.30 ТВ-1 намойиш этади. Телеанонс.
23.45 Кино янгиликлари.
00.00 Ўзбек киноси ижодкорлари.
00.20 «Ўйинчилар». Бадиий фильм.
02.05-02.10 Ватан тимсоллари.

Ўз ТВ II

8.55 Кўрсатувлар дастури.
9.00 Якшанбада яхши дам.
9.30 «Янги авлод» студияси намойиш этади...
10.20 «Кусто командасининг сувости саргузаштлари». Телесериал. 93-қисм.
11.10 «Ёшлар» телеканалида...
11.15 «Мусиқий лаҳзалар».
11.20 «Мен овоз бераман».
11.25 «Синфдош».
11.50 «Ёшлар» телеканалида спорт дастури. «Ринг қироллари».
12.50 Лаззат.
13.10 «Рамаяна». Телесериал.
13.45 «Марду-майдон».
14.05 Эстрада оҳанглари.
14.20 «Эркин фикр».
14.45 Цирк, цирк, цирк...
15.05 «Азизим».
15.25 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
15.40 «Мусиқий лаҳзалар».
15.45 Ешлар овози.
16.05 «Ёшлар» телеканалида...
16.10 Синема.
17.40 «Хит-коллекция».
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Янги авлод» студияси намойиш этади...
18.40 Спорт ҳафтаномаси.
18.55 «Мусиқий лаҳзалар».
19.00 «Давр». Ахборот дастури.
19.30 «Ёшлар» телеканалида...
19.35 «О, ёшлигим».
19.55 «Мусиқий лаҳзалар».
20.00 Дунё ҳафта ичида.
20.20 «Мен овоз бераман».
20.25, 21.05, 23.10 Эълонлар.
20.30 «Рамаяна». Телесериал.
21.10 Эгиз қўшиқлар.
21.30 «Якшанбада кўришгунча».
21.50 «Мусиқий лаҳзалар».
21.55 «Каталог».
22.00 «Давр». Ахборот дастури.
22.30 «Мен овоз бераман».
22.35 Сиз севган гуруҳ: «Байрам».
22.55 Олам футболи.
23.15 Синема. «Эксперт».
00.45 «Хайрли тун!»

Ўз ТВ III

8.45 Кўрсатувлар дастури.
8.50 «Соғлом бўлай десангиз».
9.00 «Тонгги пойтахт».
9.30 «Сарафроз». Мусиқий кўрсатув.
9.45 «Ерилтош». Мульттўплам.
10.10 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.30 Болажонлар экрани. «Оқ ёл ҳақида қисса».
11.40 «Латифа».
11.55 «Саломатлик чорраҳаси».
12.05 «Бева Бланка». Телесериал.
12.50 «Аёл — она, мураббий, раҳбар» телеклуби.
13.15 «Туризм ҳақида».
13.45 «Таянч».
14.10 «Сайлов ва ҳаёт».
14.25-15.55 Такрорий фильмлар экрани. «Қотиллик». 2-серия.

* * *

17.55 «Ойнаи жаҳонда».
18.10 «Ерилтош». Мульттўплам.
18.30 «Камолот сари».
18.45 «Табриклаймиз, қутлаймиз!»
19.00 «Қалтис ўйинлар». Телесериал. 59-60 сериялар.
19.50 «Ибрат».
20.20 «Қадрият».
20.25, 21.10 Эълонлар.
20.30 «Таҳлилнома».
21.15 «Эл хизмати йўлида».
21.45 «Даллас». Телесериал.
22.35 «Сиз соғинган наволар». Н. Аҳмедова.
23.05 «Йиллар ортидаги йўллар».
23.30 Оҳанглар ва эълонлар.
23.40 Кинонигоҳ. «Италияликларнинг Россиядаги саргузаштлари».
1.10 «Хайрли тун, шаҳрим!»

Ўз ТВ IV

9.00 Кўрсатувлар тартиби.
9.05 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
10.45 «Парле ву франсэ?»
11.10 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида)
11.20 Кинематограф. «Мортал комбат». Бадиий фильм.
12.50 «Фан-тайм». Болалар учун инглиз тили.
13.00-13.45 «Дўстлик» видеоканали: «Рангникамон», «МавриД».

* * *

17.30 Кўрсатувлар тартиби.
17.35 «Кинопрофи».
17.55 Якшанба премьераси. «Метро». Бадиий фильм.
20.00 «Тенгдошлар».
20.25 «Интернет ҳудуди».
20.40 «Буржлар башорати».
21.40 Премьера. «Минг йиллик» Сериал.
22.35 «Бу ажиб дунё».
22.50 Якшанба кинозали. Лакистрайк намойиш этади.
00.30 «Таҳлилнома» (рус тилида)
01.00 «Тунингиз осуда бўлсин!»

«ЭКСПО-ИТАЛИЯ-99» НАМОЙИШ ЭТАДИ

Бугунги кунда Ўзбекистон ва Италия мамлакатлари ўртасидаги муносабатлар тобора кенг қулоч ёйиб, мустаҳкамланиб бормоқда.

Республикамизнинг Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги ҳамда Италиянинг «Интерэкспо» компанияси ҳамкорлигида, шу йил 21-25 октябрь кунлари «Экспо Италия-99» кўргазмаси уюштирилаётгани ҳам мазкур муносабатлар ривожига муносиб ҳисса бўлиши шубҳасиз.

«Ўзэкспомарказ»да кўргазманинг очилишига бағишлаб ўтказилган матбуот анжуманида кўргазма раҳбари жаноб Луиджа Ремиджио ўзбекистонлик ва хорижлик оммавий ахборот воситалари вакилларига кўргазманинг аҳамияти ҳақида батафсил сўзлаб берди. «Бу кўргазмани ташкил этишдан асосий мақсадимиз — ўзбекистонлик ишбилармон тадбиркорлар билан ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш, мамлакатларимиз ўртасида товар айирбошлаш ҳамда савдо ишларини кенг йўлга қўйишдир», — деди у.

Илк бор Ўзбекистонда намойиш этилаётган бу кўргазмадан 120 дан ортиқ Италия фирмалари технология ускуналари, қурилиш ва бошқа тармоқлар учун резина ва алюминийдан тайёрланган маҳсулотлар ҳамда уй-рўзғор буюмлари жой олган. Матбуот анжуманида журналистларни қизиқтирган саволларга атрофлича жавоб берилди.

Равшан ЁҚУБЖОНОВ.

ТЎЁНА КИТОБЛАР

Ўзбекистон Республикаси миллий матбуот марказида республика Фанлар Академияси ҳамда Оммавий ахборот воситаларини қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси «Алпомиш» достонининг 1000 йиллиги ва Жалолиддин Мангуберди таваллудининг 800 йиллигига бағишланган янги китоблар тақдимотини ўтказди.

Ўзбекистон Фанлар Академиясининг вице-президенти, ФА мухбир аъзоси Бахтиёр Назаров Жалолиддин Мангуберди ҳақидаги ва «Алпомиш» достонининг ўзбек, рус, инглиз тилларида чоп этилган китобларини тақдим этди. Алишер Навоий номидаги Адабиёт институти директори, профессор Тўра Мирзаев «Алпомиш» достонининг Фозил Йўлдош ўғли, Пўлкан шоир ҳамда Берди бахшидан ёзиб олинган вариантлари, достоннинг Қорақалпоқ версияси ҳамда мукаммал академик нашрлари ҳақида сўзлади. Мирзо Улуғбек номидаги ТошДУ филология факультети доценти Омонулла Мадаев «Алпомиш» билан суҳбат» мажмуасини ҳам китобхонларга тақдим этди. Ўзбекистон Республикаси ФА Шарқшунослик институти директори, академик Музаффар Ҳайруллаев, Жалолиддин Мангуберди ҳаёти ва фаолиятига бағишланган китоблар ва рангли альбомни намойиш этди.

Камолиддин АСҚАРОВ.

ТУРКМАНИСТОН КИНОСИ — МЕҲМОНИМИЗ

Юртдошларимиз туркманистонлик киноусталар яратган фильмларни яхши биладилар ва уларни доим севиб томоша қиладилар.

Шу боис вилоятимизда ҳам мазкур қўшни мамлакат мустақиллигининг сакиз йиллигига бағишланган Туркман киноси кунлари ўказилиши айни муддао бўлди.

Жойларда шаҳар ва туманларда вилоят киновидео жамғармасида мавжуд бўлган қатор туркман картиналари намойишлари уюштирилаяпти. Хусусан қардош киносанъат усталари яратган «Ҳалима» бадиий фильми, шунингдек, Туркманистоннинг Ўзбекистондаги элчихонаси айнан шу тадбир учун тақдим этган «Афсона» ҳамда «Тавба» киноқиссалари экран санъати шинавандалари эътиборига ҳавола этилмоқда.

БИР ОШАМ ПАЛОВГА ЕТКАЗСИН

Дилкаш суҳбатлар

Юз-кўзлари мулойим отахон бизни кўриб, илдам қўзғалди.

— Ие, келинглар, меҳмонлар, келинглар. Қайси шамол учирди? Қани омонмисизлар.

Сайилгоҳда ном қозонган ошпаз Анвар Абдуқодиров биринчи бўлиб отахоннинг қўлини олди.

— Омонмисиз, устабува? Соғлиқларингиз яхшими? Мана, кўргани келдик сизни.

— Анвар шогирдингиз мақтовингизни келиштирган эди, эргашиб келавердик.

—Айланай, Анвардан, одамни одамга қўшадиган улфати бола-да бу, — отахон меҳр билан Анварнинг елкасига қоқиб қўйди.

Ёши тўқсондан ошса ҳам анчайин бардам кўринадиган отахоннинг қўлларига боқдим. Ажин босган, қадоқ қўллар... Неча йиллар юртнинг корига яраган, капгир ўйнатиб, ризқ-рўз улашган қўллар. Мана, бугун бизга бир пиёла қаҳрабо чой тутиб турибди.

— Отахоннинг номи Шомансур. Бу кишининг падари бузрукворлари Шоназар област номи билан машҳур бўлган. Ошпазлик ота касб бу авлодга, — тушунтирди Анвар. — Мен ҳам бу кишининг шогирдиман.

— Ҳа-а, — отахоннинг кўзларида бир чўғ йилт этди. — Анвар боламнинг суннат тўйида ҳам ўзим ош дамлаганман.

— Ўшанда дуоингизни олган экан-да.

— Ҳа-да, то қўли ҳалоллангунча капгирни берасан деб тоза хархаша қилган.

— Шомансур ота, илк бор қозон бошига келганингизда неча ёшда эдингиз?

— Йигирма беш ёшларимда эдим. Отам раҳматли менга ўчоқ кавлашдан то ош сузишгача қунт билан ўргатганлар. Бир куни: «Болам, энди ёшим ҳам бир ерга бориб қолди, қувват ҳам етмай қоляпти, буёғи сенга, ўзинг дамлайверасан», деб фотиҳа бердилар.

— Унгача, яъни фотиҳа олгунингизгача ош дамламаганмисиз?

— Нега дамламас эканман?! Устоз қилган ишингизни кўриб фотиҳа беради-да. Дамлаган ошларим отамга манзур бўлган-ки, капгирни менга топширганлар. Ўшанда саксон ёшда эдилар.

— Эшитишимча, тўрт ака-ука бўлган экансизлармi?

— Ҳа-а, жойинг жаннатда бўлғур онам Адолат ая Шоаҳмад, Шоанвар, Шоғиёс, кейин мени оқ ювиб оқ тарадилар. Мен энг кенжаси эдим.

— Ҳозирги яшаб турган ерларингиз Қибрай тумани, «Турон» жамоа хўжалиги деб аталар экан. Аввалги номи нима эди?

— «Коммунизм» колхози эди. Шу колхозда биттаю битта ошпаз эдим Ким тўй қилса, маърака қилса, олиб кетарди. Гоҳида тўйма-тўй ўтиб кетиб, уйга ҳафта-ўн кунлаб келмасдик. Илоҳим доим бир ошам паловга етказсину, ўша йиллари ошпазга ҳам қийин эди.

— Нега? Сабзи-пиёз тўғралган, чироқлар ёқилган, барча масалликлар тайёр! Қозон деганингиз темир ўчоқда, худди отга минган чавандоздай турипти. Оловни ёқасизу сабзи-пиёзни босасиз, тамом...

— Ҳозир шунақа. Олдин ерўчоқ кавланарди, икки-уч гузарга, ҳатто бутун колхозга битта дошқозон бўларди. Кечаси қозон қуриларди. Жуда фахрли иш эди қозон қуриш. Тўйга айтилганда ҳам, қозон қурарга дейиларди. Ҳозир сабзи тўғрашга чақирилади. Хўш, нима деяётган эдим? Ҳа-ҳа, бунақанги чироқлар йўқ эди, отанг айлансин. Бир йили колхозимизда йиллик ҳисобот мажлиси бўлди. Ўша пайтда «годовой» дейиларди. 120 кило гуруч дамлайдиган бўлдик. Чироқ ўрнига иккита катта баллон олиб келиб, ёқиб юборишди. Шунинг ёруғида ош дамладим. Дамладиму, балон ҳам ёниб бўлди. Ана, шунақа гаплар.

— Ҳозирги ошпазларга мазза экан-да?

— Бир ҳисобдан мазза. Лекин ошпаз оботашнинг ичида бўлади. Пок бўлиши, яхши ният билан қўлига капгир олиши керак. Кейин масалликнинг ҳаммасини бадастир қилиб берилса, тажрибасиз ошпаз ҳам боплайверади. Ҳамма гап тўйнинг эгаси топган-тутган ноз-неъматни элга манзур қила билишда.

— Паловни минг дардга шифо дейишади?

— Ҳақ гап. Паловни оби-тобига етказсангиз, чини билан кишини тетиклаштириб, кайфини чоғ қилиб юборади. Кайфи чоғ одам — соғ одам.

***РИВОЯТ.** Амир Темур лашкарида хизмат қилиб юрган навкар ўзининг саркорига арзга келибди: «Тақсир, менга рухсат беринг, навкарликни тарк этай». Саркорнинг боши қотиб, ўнг келганда, соҳибқиронга бу гапни етказибди. «Чақиринг бу ёққа, ўша сарбозни», амр қилибди Темур ҳазратлари. Темур ҳузурига кириб, навкар ер ўпибди. «Хўш, — дебди жаҳонгир унга қараб. — Бизнинг лашкарни тарк этмоқчи эмишсан. Нима сабабдан бундай қарорга келдинг?» Онҳазратим, — дебди навкар дадил, — уйимда эрталаб шўрва, тушда қовурма, кечқурун бостирма ер эдим. Бу ерда эса фақат бир марта палов берилади. Гоҳида қорним очиб қолади». «Ростини айтганинг учун жазодан озод қиламан, — дебди соҳибқирон. — Аввало бир марта таом берилишининг сабаби лашкар тетик, ихчам, бардам бўлиши керак. Бўкиб овқат еган сарбоз жанг қила олмайди. Сенинг уч маҳалги таомингга келсак, паловда сен айтган уч хил неъмат бор. У аввал қовурилади, сўнг қайнатилади, кейин димланади. Кўриб турибсан палов дармоннинг ўзгинаси. Хаёлингни бўлма, йигит, хизматни адо этавер». Шундан кейин Амир Темур бу арслон келбат йигитга икки товоқ палов беришни буюрган экан.*

— Ошпазлик даврингизда қизиқ воқеаларга ҳам дуч келганмисиз?

— Қайси бирини айтаман, болам. Бир гал Чимкент томонларга бордим. Катта тўй қилишган экан. Тўртта қозонда ош дамладим. Сабзи-пиёзлар етарли-ю, аммо гўшт йўқ. «Гўшт бермайсизларми?» дедим. «Гўштсиз дамлайвер, гўштни ўзимиз пиширамиз», дейишди. Кейин билсам, у ердаги одат бўйича гўшт берилса, ошпаз уни қозонга солмай, уйига олиб кетар экан. «Э, менга, гўштинглар керак эмас, — дедим. — Ҳаммасини қозонга соламан. Гўштсиз ош бўладими?» Хуллас беш-олтита қўй сўйиб беришди. Ҳаммасини тўй эгасининг кўзи олдида қозонга босдим. Ҳали-ҳали эслаб кулиб юраман.

— Ошпазга нима керак?

— Яхши пичоғу, капгир бўлса бас.

— Ош неча хил бўлади?

— Ҳар жойнинг ўзига хос оши, ошпази бўлади. Ҳалта палов, шоди палов, беҳи палов, қовурма палов, бўкма палов... Ўзим шу ерлик бўлганим учун тошкентча паловни мақтайманда.

— Болалар серобми, отахон?

— Сероб. Етти ўғил, уч қизим бор. Ҳаммаси уйли-жойли. Невара-чевара, эвараларим 150 дан ошади. Гоҳида ким кимнинг боласи эканлигини ҳам билмай, адашиб қоламан.

— Уларнинг орасида ошпазлар борми?

— Бор, болам, бор. Ўткир ўғлим, неварам Тўйчивой, мақтаса арзигулик ошпаз. У ҳам отасидан фотиҳа олган.

***АНВАРНИНГ ҲИКОЯСИ.** Бир сафар Шоназар ота бир оқсоқол жўраси билан уйга қайтибди. Ҳали биттаси чопиб келармиш. «Ассалому алайкум, бува». Ҳали иккинчиси: «Ассалому алайкум, амакижон, яхшимисиз?» Ҳали учинчиси: «Тоғажон, бормисиз?». Омонлашишдан зерикиб кетган оқсоқол: «булар ким?», деб сўрабди. «Ҳаммаси қариндош-уруғларим, бегонаси йўқ, бутун Бўзахона менинг авлодим, — дебди Шоназар ота. «Вой-бў, Шоназар, област бўпқонсан-ку, деган экан ҳайратланиб оқсоқол. — Тўйга айтсанг бегонаси ўзим бўлар эканман». Шу-шу Шоназар отанинг лақаби област бўлиб кетган экан.*

— Анварга оқ фотиҳа берганингизда яхши тўн кийгиздими?

— Барака топкур, йўл-йўриғимдан чиқмайди. Худди ўз ўғлимдек. Уйига кетишда ҳам, келишда ҳам хабар олади. Чопонни қулинг ўргулсунидан кийғазган. Насиб қилса, Анвар ҳам пенсияга чиққанда бир чопон қийгизаман, деб ният қилиб турибман.

● Шомансур ота билан суҳбатимиз узоқ давом этди. Яғриндор ишкомлардан узилган ҳусайнидан тотиниб, Бўзсув каналида Усмон отанинг қўлини олганларини, Тамарахоним паловни еб, мақтаганини, Фахриддин Умаров отага бағишлаб қўшиқ айтганини, Мирзачўлдаги ер ўзлаштиришларни, чиябўрининг увиллаши худди мусиқадек эшитилганини эсладик.

Таблада от кишнади. Ота сергак тортди. «Мени чақираяпти, бир-силаб-сийпаб келай. Аммо, от жонивор жуда вафодор бўлади-да.

Хайрлашаётганда ота қўлимизга гул тутқазди. Димоғимизга райҳоннинг тароватi урди. «Гул ўсмаган хонадон бефайз бўлади, шунинг учун ҳам ўзбек борки, икки туп бўлса ҳам гул ўстиради, — деди отахон. «Қани, бир дуо қилинг», — дедим. «Ҳаммани тўйга етказсин. Бир чўқим ош ҳаммамизга доимо насиб этсин», — отахон астойдил дуо қилди.

Ниятларингизни Оллоҳ муборак қилсин, Шомансур ота. Юртимиз доим тўйхона бўлсин!

Суҳбатдош: ТЕМУР УБАЙДУЛЛО.

Суратда: Шомансур ошпаз (ўнгда) шогирди Анвар Абдуқодиров билан.

Нуъмон МУҲАММАДЖОНОВ олган сурат.

Спорт оламида

ЯНГИ ФЕДЕРАЦИЯ ТУЗИЛДИ

Тошкентда Ўзбекистон синхрон сузиш федерациясининг таъсис конференцияси бўлди.

Республика Давлат Жисмоний тарбия ва спорт қўмитасининг раиси Баҳодир Махситов тўпланганлар хузурида сўзга чиқиб, мазкур федерациянинг тузилиши ўтган йили синхрон сузиш бўйича ўтган «Сув париси» халқаро турнири билан қизиққан қизлар ва аёллар орасида спортнинг бу турини оммалаштиришга катта хисса қўшади, деди.

Ўзбекистон синхрон сузиш федерацияси президентлигига «Ўзбекистон ва Туркия бизнесменлари уюшмаси» халқаро ташкилоти бош директорининг ўринбосари Рустам Нуралиев сайланди.

ТЎПУРАРЛАР МУСОБАҚАСИ

Халқаро футбол тарихи ва статистикаси уюшмаси томонидан йилнинг энг яхши тўпурари аниқланиши лозим.

Уюшма бу борада ўзига хос мусобақа ташкил қилган. Ушбу мусобақада терма жамоа ва клуб таркибида расмий халқаро учрашувларда 1 январдан 31 декабрга қадар киритилган тўпларгина хисобга олинади.

Бугунги кунга келиб номзодлар тобора аниқлашиб бормокда. Маълумотларга кўра, хозирча ушбу мусобақада Сан-Паулунинг «Палмейрас» жамоаси хужумчиси, бразилиялик Алекс ўн икки тўп билан олдинда бормоқда. Ундан кейинги поғонани Мадриднинг «Реал» жамоаси вакили Раул 11 гол билан эгаллаб турибди. Кейинги ўйинлардан халқаро учрашувларда ўнтадан тўп киритган бир қатор футболчилар жой олган.

Энг яхши тўпурарга совринни топшириш маросими 2000 йилнинг 4 январ куни Германиянинг Ротенбург шаҳрида ўтказилади.

ШАРТНОМА УЗАЙТИРИЛМАЙДИ

Полша футбол уюшмаси бошқарув Президиуми миллий терма жамоа бош мураббийи Януш Вуйчик билан тузилган шартнома муддатини узайтирмайди. Бунга Терма жамоанинг Европа чемпионати саралаш босқичида муваффақиятсизликка учрагани сабаб бўлди. Я. Вуйчик мамлакат терма жамоасини «Евро-2000»нинг финал босқичига олиб чиқишни уддалай олмади. У айрим тарафдорлари томонидан ҳам танқид этила бошлади.

Мутахассисларнинг таъкидлашича, Я. Вуйчикнинг истеъфога чиқишига футболчиларнинг моддий жиҳатдан қондирилмагани ҳам таъсир кўрсатган. Жумладан, мамлакат футбол уюшмаси раиси Михал Листкевич футболчилар шу даражада қулай шароитларга ўрганиб колганки, уюшма уларнинг моддий талабларини қондиришнинг уддасидан чиқолмаслиги мумкин, деди.

(ЎзА).

Ҳамза туманидаги **«МАҲКАМБЕК-ОТА»** жамоа корхонаси жамғарма фондини 106272 сўмга камайтирганини маълум қилади. **Тел: 96-52-91.**

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» — СИЗНИНГ ГАЗЕТАНГИЗ!

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

«Ўзбекистон почтаси» давлат акциядорлик компаниясининг барча алоқа бўлимларида бошқа нашрлар қаторида «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»га ҳам обуна расмийлаштирилмоқда. Газетамизга ўз вақтида ёзилсангиз, у мунтазам равишда хонадонингизга етказиб берилади.

Нашр кўрсаткичларини эслатиб ўтамиз: якка обуначилар учун — 205, ташкилотлар учун — 206.

Обуна-2000

Малик МУРОДОВ:

«ЎЗ ГАЗЕТАСИГА ОБУНА БЎЛМАСЛИК МУМКИНМИ?!»

«Алпомишнома» китобининг биринчи жилди нашрдан чиққанлиги муносабати билан газетамизда «Муносиб тўёна» деб номланган тақриз чиққач, шу асар ҳаммуаллифларидан бири, Тошкент Давлат Маданият институтининг профессори Малик Муродов таҳририятимизга кириб келдилар. Домла матбуот нашрлари орасида биринчилардан бўлиб, мазкур китобга муносабат билдирганимиз учун миннатдорчилик изҳор этгани ташриф буюрган эканлар. Шу баҳона суҳбатлашиб қолдик. Гап мавзуси обунага келиб тақалди.

— Баъзи одамларга ҳайронман, — дедилар домла. — Ҳамма нарсадан, ҳатто маърифатдан ҳам бойликни устун қўяди. Бир кишини биламан, ўзига тўқ, турмуши фаровон. Меҳмон кутишни, улфатчиликни яхши кўради. Зиёлироқ одамни кўрса, бир гурунглашайлик, деб, уйига судрайди. Дастурхонини кўрсангиз... Хуллас, бекаму-кўст хонадон соҳиби. Фақат бир камчилиги бор. Уйида ҳеч газета ёки журнал кўрмаганман. Бир-икки газета кўтариб борганимни биламан, қизлари чуғурлашиб, талашиб кетишди. Мутолаага ташна-да! Буни кўриб «Биродар, фарзандларингиз газета ўқишни севаркан, учтўрт нашрга обуна бўлиб қўйганмисиз?» — деб сўрагандим. «Бе», — деб қўл силтади. «Ақалли, вилоят газетасига обуна бўлганмисиз?» — сўрадим ажабланиб. «Йўқ», — бепарво жавоб берди у. Ҳайратдан ёқа ушладим. Ўз вилояти, газетасига обуна бўлмаслик — гуноҳ-ку!

Домла дилдан чиқариб, жон куйдириб гапираётган сўзларни тингларканман, бир неча йил муқаддам Оққўрғон туманида бўлиб ўтган бир ҳангома эсимга тушиб кетди.

Ўшанда ҳам куз кезлари эди. Пахта териш мавсумининг қизғин палласи. Ҳосилни йиғиб-териб олишда кўмаклашиш учун, ўзим ишлаётган киноташкилотдан ҳамкасблар билан, ҳашарчи сифатида хўжаликлардан бирига борганмиз. Нормурод ака исмли деҳқон хонадонида турамиз. Бу бағрикенг, хушмуомала инсоннинг Хурсаной исмли рафиқаси ва бир талай фарзандлари бор эди. Катта қизлари бўй чўзиб қолган, кенжалар ҳали ёш, полапон... Хуллас, рўзғор амал-тақал.

Даладан қайтиб, ювиниб тараниб, темадди қилгач, ҳашарчилар дам олиш билан овора бўлади. Биров телевизор кўради, кимдир китоб ўқийди, бошқа биров ўзга юмушлари билан банд. Бу пайт Нормурод аканинг оила аъзолари ҳовлига чиқариб қўйилган осма чироқ нури остида, томорқадан қазиб олинган ерёнғоқни поя-илдизидан ажратиш билан машғул. Секин улар олдига бориб, даврага қўшилдим.

— Э, меҳмон, қўяверинг. Сиз дамингизни олинг, — деди Нормурод ака истиҳола қилиб.

— Умримда ерёнғоқ қандай узилишини кўрмаган эканман. Менга қизиқ, сизга эса, ҳарна ёрдам-да, — шундай дея, тузукроқ ўрнашиб олиб, ишга киришдим.

Меҳнатга кўниккан қадоқли қўллар чаққонлик билан ерёнғоқ узиб, ўртага уймоқда, поялар эса, ёнга тахланяпти. Мен ҳам улардек илдам ҳаракат қилишга интиламан, аммо, ўрганмаган қўллар қовушмайди, мароми паст. Шу аснода беихтиёр даврадаги суҳбатга қулоқ тутаман...

— Дадаси, боя тушликда Ҳабибулла теримчилар олдига келиб, эртага газеталарга обуна қиламан деб кетди-я, — деди Хурсаной кеннойи.

— Э, қўйсанг-чи, яна бошладингми? — Нормурод ака ўтирган жойида бир қўзғалиб қўйди. — Катта рўзғор бўлсак. Ҳар бир тийин ҳисобли. Совуқ тушиб қолди, ёғин-сочинли кунлар келяпти. Болаларингга кийим-бош, ейишга дон-дун олиш керак.

— Жилла қурса, «Тошкент ҳақиқати»га ёзилайлик. Ўзимизнинг вилоят воқеаларидан бохабар бўлиб турамиз-ку...

— Пули-чи, пули? Чўнтакда хе мири йўқ, деяпман-ку!

— Вой «пул йўқ» деганингизга бир ривоят эсимга тушиб кетди, — кеннойи қизларига қув назар билан қараб, дуррачасини тўғрилаган бўлдида, сўзида давом этди. — Айтишларича, Амир Темур чўзилиб кетган юришларидан бирида бир оз серхарж бўлиб қолиб, пулга муҳтожлик сезибди-ю, Бибихонимга чопар жўнатибди. Лашкарни бутлаш, янги жанглар олдидан бошқа тадбирлар кўриш учун зарур сарфларга хазинадан бироз маблағ жўнатиш кераклиги ҳақидаги номани ўқиркан, Бибихоним нимтабассум билан жавоб ёзишга ўтирибди:

«Амирим, пулсиз қолганингизга ишонаман, аммо, тадбиркорлигингизни йўқотганингизга асло ишонмайман...»

— Бўлди, бўлди... Тушундим, — Нормурод ака оғзининг таноби қочганча, менга юзланди. — Кеннойингиз шунақа ўқимишли. Ҳай, майли. Ўзи терган пахтасининг пулидан ёзилар. Уйга газет келиб турса, яхши-да. Болалар ҳам ўқийди, ўзимиз ҳам дунёдаги гаплардан огоҳ бўламиз. Пул бўлса, топилар. Қолаверса, мана — ерёнғоқ бор, — шундай дея, бироз сукут сақлаб, қўшимча қилиб қўйди. — Чиндан ҳам, «Тошкент ҳақиқати»га ёзилмасак бўлмас, ўз газетамиз-да...

Илм-фан намояндаси билан оддий деҳқон фикрининг бир жойдан чиққанини кўринг. Домлани кузатиб чиқарканман, шундай куюнчак одамлар бор экан, газетамиз обунаси, албатта, кўнгилдагидек бўлади, деган ўй хаёлимдан ўтди. Профессорнинг эҳтиросли сўзлари қулоғим остида қайта янграгандай бўлди:

«Ўз вилояти газетасига обуна бўлмаслик — мумкин-ми?!»

Убайдулла АБДУШОҲИДОВ.

ШАХМАТЧИЛАРНИНГ ҒАЛАБАСИ

ТОШКЕНТ аэропорти байрамдагидек гавжум. Бу ерда Ўзбекистон давлат жисмоний тарбия ва спорт қўмитаси, шахмат Федерацияси вакиллари, журналистлар Хитойдан Осиё чемпиони бўлиб қайтган ўзбекистонлик шахматчиларни кутиб олдилар.

— Мамлакатимиз мустақиллиги сўнгги 8 йил ичида бизга йирик халқаро мусобақаларда иштирок этиш имконини берди, — деди Ўзбекистоннинг бу йилги чемпиони, халқаро гроссмейстер Александр Ненашев. — Бу мусобақаларда бизнинг муваффақиятимиз 1992 йилда Манилда ўтган жаҳон шахмат олимпиадасидан бошланди. Биз унда биринчи марта мустақил команда сифатида иштирок этдик ва ғолиб чиқдик.

1993 ва 1995 йилларда бўлиб ўтган Осиё чемпионатларида ўйинимиз савияси тушиб кетганидан эмас, балки вазият тақозоси билан бир хил ўйин кўрсата олмай, иккинчи ва учинчи ўринларни эгалладик. Бу учрашувларда Хитой ва Қирғизистон шахматчилари каби кучли рақибларни енгган бўлсак ҳам, маҳорат жиҳатидан анча паст турадиган спортчиларга ютқазиб қўйдик.

Бу йилги Осиё чемпионатидаги ғалабамиз, менимча, терма команда устози Дмитрий Қаёмов қобилиятли командани туза олгани билан боғлиқ, командамиз фақат олтин медални қўлга киритишни мақсад қилиб қўйди. Натижада 24 та терма команда ўртасидаги қаттиқ рақобатда ғолиб чиқиб, чемпион бўлдик.

Командамиз ғалабасига барча шахматчилар — Сайдали Йўлдошев, Марат Жумаев, Тоҳир Воҳидов ҳамда финишда учта учрашувда иштирок этиб, рақибларини мағлубиятга учратган спорт устаси Дмитрий Қаёмов ҳисса қўшди.

Шуни айтиш керакки, сўнгги йилларда Осиёда жуда истеъдодли ёш шахматчилар пайдо бўлди. Вьетнам ва Эрон спортчиларини шулар қаторига киритиш мумкин, уларга МДҲ мамлакатлари, Венгрия ва Германиянинг таниқли мутахассислари бошчилик қилмоқда. Ҳиндистонда ҳам истеъдодли ўринбосарлар бор — биринчи тахтада мен билан Шаши Киран дона сурди, ўйинда қўлим баланд бўлишига қарамай, у кутилмаган сўнгги юриш билан ўйинни дуранг қилди. Ўзбекистон шахматчилари Осиё чемпионатидаги ғалаба билан 2001 йилда бўладиган жаҳон чемпионатида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

(ЎзА).

Об-ҳаво

РЕСПУБЛИКА об-ҳавони кузатиш бош бошқармасидан хабар қилишларича, 23-27 октябрь кунлари пойтахтимиз ва Тошкент вилоятида ҳаво ўзгариб туради. Вақти-вақти билан қисқа муддатли ёмғир ёғиши эҳтимоли бор. Шимоли-ғарбдан эсган шамолнинг тезлиги ҳар сонияда 7-12 метргача етади. Ҳарорат кечалари 4-9, кундуз кунлари 17-22 даража иссиқ бўлади. Шу кунларнинг иккинчи ярмида ҳарорат пасайиб, кечаси 1-6 даража илиқ, айрим жойларда эса 0-2 даража атрофида совуқ, кундуз кунлари 10-15 даража илиқ бўлади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 133-40-48; Эълонлар: 133-40-48, 136-57-27.

Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0889. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Саҳифаловчи: Музаффар ҚЎЧҚОРОВ. Адади 11.937 нусха.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: якка обуначилар учун 205, ташкилотлар учун 206. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди – 21.00. 1 2 3 4 5 6